

Års- och hållbarhetsredovisning 2023

Året i korthet

Norrmejerier i bränschen för mejeribranschen – lanserar Sveriges mest klimatvänliga mjölk

För att bidra till en minskning av jordbrukets klimatpåverkan lanserar Norrmejerier en helt ny mjölk. Den nya mellanmjölken, Norrlogisk, ger minst 25 procent lägre klimatavtryck än den svenska genomsnittsmjölken. I Norrmejeriers nya åtgärdsprogram för en hållbar mjölkproduktion ingår bland annat gödsel med lägre klimatpåverkan, sojafritt foder, fodertillskott som minskar kornas metanutsläpp och el från förnybara energikällor

Års- och hållbarhetsredovisning 2023

Års- och hållbarhetsredovisningen publiceras

Brand vid Luleå mejeri

På söndagen den 2 april inträffade en brand på Luleå mejeri. Branden uppstod i anslutning till bastun i ett personalutrymme. Mejeriet utrymdes snabbt och inga personer skadades

Norrmejerier bjöds in av regeringen

Som enda mejeriföretaget diskuterade Norrmejerier möjligheter och utmaningar inom jordbruket med klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari och landsbygdsminister Peter Kullgren.

Dementerar ryktet om långfilens död

I ett pressmeddelande slår Norrmejerier fast att från och med att Arla lagt ner sitt mejeri i Sundsvall är nu Arla Norrmejerier det enda mejeri som tillverkar långfil. Länge leve denna norrländska mattradition!

Norrmejerier utreder avveckling av Luleå mejeri

Norrmejeriers styrelse tog den 29 maj ett inriktningsbeslut om avveckling av Luleå mejeri. Bakgrunden är vikande mjölkkonsumtion, lågt kapacitetsutnyttjande, stora investeringsbehov de kommande åren samt en generellt svag lönsamhet i företaget.

-3 öre

Avräkningspriset per invägt kg mjölkråvara sänks

-10 öre

Avräkningspriset per invägt kg mjölkråvara sänks

-60 öre

Avräkningspriset per invägt kg mjölkråvara sänks

JAN

FEB

MAR

APR

MAJ

Verum® lanserar laktosfri filmjölk! Verum filmjölk Blåbär är Sveriges mest populära smaksatta filmjölk. Vecka 7 lanserade Norrmejerier en laktosfri variant av smaken Blåbär tillsammans med laktosfri Verum filmjölk naturell.

Fjällfil® Lingon - en smak från skog och mark Norrmejerier lanserar en ny frisk smak som för tankarna till skog och mark, Fjällfil Lingon 3,7%. Fjällfil är gjord på norrländsk mjölk och smaken kommer från äkta bär utan tillsatta aromer.

Västerbottensost® utses till Årets Varumärke när Umeågalan går av stapeln.

Göran Olofsson omvald som styrelseordförande

Göran Olofsson gavs vid föreningsstämman fortsatt förtroende som styrelseordförande i Norrmejerier.

Årets Solskensfil lanseras, nu i hela Sverige!

Årets smaker var Mango-Banan och Persika-Hallon. Vilka blev en succé i hela landet.

Betessläpp - årets höjdpunkt

Norrmejeriers betessläpp lockade tusentals besökare som fick se korna springa ut med sprittande glädje. Det bjöds på bullar och mjölk och en del gårdar anordnade tipsrundor, smakprovningar och lilla betessläppet för barn. Publikrekord slogs på Ulf Johanssons gård i Röback, med ca 5200 glada besökare.

Norrlänningar mest mjölk- törstande i Sverige

...och bryr sig mest om att köpa böndernas egna varumärken. Det visade en av undersökningarna om svenska konsumenters mjölk- och köpvänor, som Norrmejerier genomförde under året.

Västerbottensost® tar plats till helgmyset tillsammans med OLV

Ett nytt samarbete inleds mellan två ikoniska varumärken, Sveriges Nationalost® Västerbottensost och OLV blir lyxig ostbåge. Cheez doodles® deluxe Västerbottensost®.

Från Norrland till Medelhavet

Norrmejeriers extra krämiga och feta yoghurt-nyheter, Grekisk Yoghurt Vanilj och Grekisk Yoghurt Citron blev många favoriter när dom lanserades i september. Samtidigt uppdaterades designen på hela yoghurtssortimentet.

Högt ställda hållbarhetsmål kräver ny organisation

Norrmejerier fortsätter att driva sin hållbarhetsagenda framåt genom att minska klimatpåverkan och främja en mer ansvarsfull produktion. Högt ställda hållbarhetsmål gör Stina Printz, hållbarhetschef, till ansvarig för den nya avdelningen "Hållbarhet och gård" där bland andra miljöspecialister och mjölk kvalitetsrådgivare samlas.

Indragen skolmjölk en symbolhandling helt utan väljarstöd!

Under året har Norrmejerier mer än någonsin reagerat och agerat i medier. Kiruna kommuns beslut att slopa skolmjölken mötte Norrmejerier snabbt upp med en debattartikel som togs upp i flera stora medier.

-40 öre

Avräkningspriset
per invägt kg
mjölkkrävara sänks

JUN

-4 öre

Avräkningspriset
per invägt kg
mjölkkrävara sänks

**JUL
AUG**

SEP

-10 öre

Avräkningspriset
per invägt kg
mjölkkrävara sänks

OKT

NOV

DEC

Försäljningssuccé för norrländsk sommarfil på "export" i hela landet i

När Norrmejerier för första gången tog sin mångåriga sommarprodukt Solskensfil ut i hela landet blev det succé. Första månaden såldes 60% mer fil än beräknat.

Norrmejerier koncentrerar produktionen till Umeå

Norrmejeriers styrelse tog den 22 augusti beslut om avveckling av Luleå mejeri. Det innebär att all Norrmejeriers tillverkning av fil, mjölk och grädde kommer att ske i Umeå. Norrmejeriers ägare, norrländska mjölkbönder, påverkas inte av flytten. Även fortsättningsvis kommer mjölk att hämtas i hela Norrland.

Norrmejerier på regeringspartiet moderaternas stämma

Torsdag den 19 oktober fanns vi på plats i Umeå Folkets hus för att prata vikten av lönsam mjölkproduktion i Norrland!

En smakupplevelse utöver det vanliga

Västerbottensost och brasserie NOR i Umeå bjöd i november in till en helkväll med en osten i centrum. Ostmästare Thomas Rudin bjöd gästerna på historier om den mytomspunna osten från Burträsk. Executive Chef Nils Albertsson, Head Chef Javier Capella och Restaurangchef Malin Nilsson tog fram en exklusiv meny för en smakupplevelse utöver det vanliga.

Familjen Berg utser 2024 års julfil

Norrmejerier tar hjälp av familjen Berg från Piteå som vann tävlingen om att bli testfamilj när nya julfilen ska utses. Varje år åter norrlänningarna omkring 30 000 kg julfil, den säljer oftast helt slut redan innan julafton.

Innehåll

Förvaltningsrapport

Året i korthet	2
Ordförande om året som gått	5
Vd om året som gått	6
Hållbar norrländsk omställning	8
Norrlänningarnas mejeri	9

Varumärken och värdekedja

Våra varumärken	10
Norrlogisk	11
Så skapar Norrmejerier värde	12
Norrmejeriers värdekedja	13
Hållbarhetsrelaterade risker och riskhantering	14
Intressentdialoger	16

Hållbarhetsarbete

Globala utvecklingsmål och delmål	18
Ett levande Norrland	20
Minimera negativ påverkan	25
Innovation och utveckling	31
Medarbetarskap och ledarskap	36

Finansiell redovisning

Förvaltningsberättelse	41
– Resultaträkning	45
– Balansräkning	47
– Kassaflödesanalys	48
– Rapport över förändring i eget kapital	49
– Tilläggsupplysningar	50
– Noter	51
– Revisionsberättelse	54

Styrelse och ledning

Norrmejeriers företagsledning	56
Norrmejeriers styrelse	57
Revisorer	58

Hållbarhetsstyrning	59
Föreningsstyrningsrapport	60

Ordförande om året som gått:

Ljusare framtid för mjölkbönderna trots ett tufft 2023

Det har varit ett utmanande år för Norrmejerier, men genom tuffa tider har vi också sett vad som verkligen är möjligt när vi arbetar tillsammans. Inflationen och den svaga svenska kronan har varit våra största utmaningar. Detta har lett till prishöjningar på livsmedel i våra butiker, vilket i sin tur har fått effekten att allt fler av våra kunder väljer billigare alternativ. Denna förändring har pressat våra priser nedåt. Samtidigt har inflationen gjort att alla insatsvaror har blivit dyrare och att kostnader för investeringar i våra gårdar och i mjölkproduktion har ökat. Ökade räntekostnader från bankerna har ytterligare påverkat både Norrmejerier och våra ägare. Trots en stark press på att hålla nere priserna, har vi insett vikten av att fortsätta sträva efter rättvist värde för våra produkter.

Vi har därför fokuserat intensivt på att minska kostnader och leta efter besparingar. Det har varit en utmaning, men det har lett till att vi lyckats vända ett negativt resultat till vad som nu är begynnelsen till en positiv trend. Samtidigt har vi lyckats med att minska skillnaden i avräkningspriset på mjölk jämfört med våra konkurrenter. Det har varit ett viktigt steg, även om det fortfarande finns mycket arbete kvar att göra, både vad gäller priset på mjölken och att få betalt för våra produkter i butik. Detta till trots pågående prispress och konkurrerande lågprisvaror.

Personligen så är jag även stolt över att vi nu har en så erfaren och duktig VD på Norrmejerier. Denna förändring har gett oss nya insikter och en förnyad energi att fortsätta driva företaget framåt och vi kommer nu se över hur vi bättre kan ta tillvara på alla våra produkter och dessutom ta de vidare på en större marknad. Vi har även lanserat Norrlogisk, Sveriges mest klimatsmarta mjölk, som inte bara är ett steg mot att förbättra vårt eget hållbarhetsarbete utan även en möjlighet att nå ut på nya marknader.

Klimatomställningen är en central del av vår verksamhet. Mycket av vårt arbete sker på gårdsnivå där vi nu kommer att introducera nya betalningsmodeller som belönar mer hållbar

produktion. Det är ett omfattande arbete som kräver tålamod och uthållighet, men varje steg vi tar är ett steg mot en mer hållbar framtid.

Framtiden ser ljus ut för Norrmejerier. Vi har en fantastisk möjlighet att fortsätta växa och utvecklas i Norrland, som är så gynnsamt för mjölkproduktion. Ett bevis på detta är att vi även ser ett stort intresse från mjölkbönder från andra länder som vill köpa upp mjölkgårdar i vårt område, vilket är ett tecken på att vi är på rätt plats och på rätt väg för en långsiktigt hållbar mjölkproduktion. Att fortsätta utveckla vår region och ta tillvara dess resurser är avgörande för att vi ska kunna fortsätta leverera produkter av hög kvalitet till våra kunder.

Det är med stor ödmjukhet och stolthet som jag ser tillbaka på det gångna året och med stor förväntan som jag blickar framåt. Tillsammans med våra dedikerade medarbetare, våra värdefulla ägare (mjölkbönder) och stödjande kunder, är jag övertygad om att vi kommer att fortsätta att övervinna utmaningar och ta vara på de möjligheter som ligger framför oss.

Göran Olofsson, ordförande

Vd om året som gått:

Ännu ett turbulent år men tydliga steg i rätt riktning

2023 blev precis som 2022 ett mycket utmanande år med enormt fokus på matpriser, lågpris som vann mark, högt kampanjtryck och minskad konsumtion. Trots en extrem omvärld lyckades Norrmejerier leverera ett klart förbättrat resultat jämfört med 2022 och även nå ett mjölkpris till våra ägare, sett till helår, som endast var -10 öre lägre än året innan.

Med det sagt är vi dock inte alls nöjda med utfallet. Vi vet att våra ägare, de norrländska mjölkbönderna, haft ett oerhört tufft 2023. Den höga kostnadsnivån bet sig envist fast i kombination med en svag krona och sänkningar av mjölkpriset som konsekvenser av de svåra marknadsförutsättningarna. Positivt är dock att vi på helår nådde det näst högsta mjölkpriset genom tiderna för Norrmejerier. 4,58 kr/kg jämfört med rekordåret 2022 med 4,68 kr/kg. Glädjande är också att vi under 2023 genom en rad åtgärder förbättrat vår likviditetssituation på ett högst avsevärt sätt och har en helt annan finansiell stabilitet nu än tidigare. Till det ska läggas att vi gör ett positivt resultat för första gången på flera år, vilket är glädjande, om än inte på den nivå vi har som långsiktig målsättning vilket är 2% i rörelsemarginal. Soliditeten är fortsatt stabil och robust.

Även om 2023 var ett nytt tufft år för mejeribranschen och våra ägare, ser vi framtiden an med tillförsikt. Under året har vi ägnat stor kraft åt att lägga en stabil grund för framtiden. Vi har arbetat fram en helt ny affärsstrategisk plattform med tydliga aktiviteter under de närmaste åren. Den nya plattformen kan sammanfattas i det strategiska ramverket (se bild).

Vi har dessutom redan genomfört en rad initiativ under 2023 inom de tre huvudsakliga strategiska målområdena och de viktigaste kan summeras så här:

- Beslut om avveckling av Luleå mejeri och konsolidering av mejeriverksamheten till Umeå.
- Beslut om ett besparingsprogram på ca 85 miljoner kr över tre år.
- Beslut om offensiva nya kategori-strategier för ost och mejeri som bl a inkluderar en fullskalig satsning på att bli en riksaktör.
- Etablerandet av ett nytt affärsområde som ska hantera Industriaffärer för att öka effektiviteten av mjölkbalansen.
- Utredning om att investera i en uppgraderad pulver- och vasslehantering med goda klimat- och lönsamhets-effekter.
- Fortsatt genomförande av vår nya strategiska hållbarhetsplan.
- Lansering av Norrlogisk – med minst 25% lägre klimatavtryck än det genomsnittliga klimatavtrycket för svensk mjölk.
- Ny varumärkesplattform för Norrmejerier med syfte att etablera Norrmejerier som ett varumärke för hela Sverige.
- Kampanjen ”Det har aldrig varit viktigare att välja norrländskt” som gav mycket stort genomslag och effekt.

- Flitigt deltagande i debatten om norrländsk mjölkproduktion och risken med fokus på lågpris och EMV.

- Dramatiskt förbättrad kvalitet på Västerbottensost och därmed kraftiga besparingar.

Vi har nu en tydlig strategisk plan för de kommande åren och med den som grund är vi förvissade om att vi kommer stärka vår grundläggande lönsamhet fram till 2026 i syfte att nå våra ägarmål. Däremot är osäkerheten betydande för 2024. Många av de initiativ vi initierat 2023 kommer inte ge full effekt förrän de kommande åren, i kombination med att marknadsförutsättningarna även 2024 torde vara osäkra. Visserligen tyder mycket på att vi genomlidit det värsta under föregående år, men den stora frågan är hur våra kunder och konsumenterna agerar framöver. Blir det fortsatt stort fokus på lågpris och kundernas egna varumärken, eller får vi en rekyl tillbaka till en mer balanserad marknad?

Osäkerheterna kring ekonomin och omvärlden lär bestå under 2024, vilket gör utsikterna för året svåra att förutse. Den budget vi lagt för 2024 är försiktig och vårt mål är att vi ska nå ägarmålen när det gäller resultat 2024. Däremot tror vi inte att vi kommer kunna eliminera hela gapet till Arla avseende mjölkpriset under detta år, men viktigt att komma ihåg är att vi under 2023 reducerade skillnaden mot Arlas mjölkpris från 94 öre till 26 öre/kg, dvs motsvarande ca 130 miljoner kr i minskad skillnad i utbetalt mjölkpris. Det är en avsevärd förbättring jämfört med 2022, tillsammans med att vi också nådde en betydande resultatförstärkning under året.

Vi är dock inte nöjda förrän vi infriar alla våra

ägarmål, men 2023 visade på tydliga lönsamhetsförbättringar och det genomfördes en rad åtgärder som kommer få effekt de kommande åren, allt i syfte att förstärka vårt mjölkpris. Och det behövs. Våra ägare har under 2023 lidit av fortsatt höga produktionskostnader, som dessutom förvärrats av en dramatisk utveckling av ränteläget. I takt med att inflationstakten nu reduceras ser vi dock framför oss räntesänkningar under 2024.

Till sist vill jag rikta en stor eloge till alla medarbetare på Norrmejerier som under året slitit hårt under tuffa omständigheter. Medarbetarna har även involverats i ett stort medarbetarprogram, där vi etablerat nya värdeord som bättre

är anpassade till de utmaningar vi ser framför oss de kommande åren i en mycket turbulent och oviss omvärld. Vi har också initierat ett ledarprogram för att stötta och utveckla våra ledare i den förändringstid vi lever i. Jag ser många ljusa tecken i vår verksamhet och jag är full av förtröstan att vi under det kommande året kommer ta tydliga kliv mot en än mer stabil ekonomisk plattform och förstärkt förmåga att ge våra ägare bättre ekonomiska förutsättningar för sin verksamhet.

Gerhard Bley, vd

Hållbar norrländsk omställning

Norrmejerier går i bräsch för en mer hållbar produktion. Det är dags att vi slutar prata om korna som klimatbovar och istället ser till den miljönytta de skapar och hur vi bidrar till en hållbar och långsiktig livsmedelsförsörjning.

När man jobbar med hållbarhetsfrågor i en högkonjunktur är det medvind, då kan det vara lätt att få igenom investeringar och det finns en hög framtidstro. Men det långsiktiga hållbarhetsarbetet är det som även klarar de tuffa ekonomiska perioderna, som fokuserar på resurseffektivisering och hur vi kan producera på ett smartare sätt. Här är tålmodet kortare och tiden är ofta en faktor. Kommer min gård finnas kvar nästa år? Ska jag fokusera på hållbarhetsåtgärder när jag har svårt att betala mina fakturor?

Trots tuffa tider har vi inte tid att vänta. Den hållbara omställningen måste ske nu om vi ska ha möjlighet att hålla oss under 2 graders uppvärmning. Norrmejerier har under 2023 fått sina klimatmål godkända enligt Science Based Targets, det innebär att våra mål är i linje med Parisavtalets ambition om max 1,5 graders uppvärmning. Under slutet av 2023 genomfördes ett pilottest där 5 gårdar fick testa klimatberäkningsverktyget Agrosfär. Att mäta och kunna följa klimatförbättringar blir en viktig pusselbit för att nå våra mål och sätta in rätt resurser.

Tekniken finns för att producera mjölk med ett lägre klimatavtryck, det har vi visat genom lanseringen av Norrlogisk. Frågan är bara vem som ska betala?

Lantbrukarna och livsmedelsföretagen har det tufft som det är idag och konsumenterna har fått högre räntekostnader och högre matpriser. Finansministern uppmanar svenska folket att hålla i plånböckerna. Vem ska då betala för den hållbara omställningen? Ingen enskild aktör kan själv lösa de utmaningar vi står inför, men alla har ett gemensamt ansvar där modiga beslut krävs av politiker.

Regeringens utredning av Sveriges klimatmål som presenterades i oktober innehöll bland annat förslag på att undersöka införandet av system som ger markägare ersättning för den klimatnytta de skapar. Ur ett mjölkproduktionsperspektiv med mycket vallodling är detta mycket intressant och välkommet.

Det är hög tid att vi ger lantbruket och våra kor den status de förtjänar. Korna är miljöhjältar, inte klimatbovar.

Samtidigt som klimatfrågan får ett stort fokus så pågår även en annan kris – förlusten av biologisk mångfald. Här gör våra gårdar en stor nytta genom att hålla landskapen öppna och skapa miljöer där insekter, fåglar, djur och blommor trivs. När gårdar lägger ner och landskapet växer igen är det förödande för den biologiska mångfalden.

I vår egna verksamhet, på mejerierna, ligger fokus på minskad användning av energi och vatten samt minskat svinn. Våra transporter optimeras och fossila drivmedel ska fasas ut. Under 2023 har vår nya biogasbil tagits i bruk, vi har deltagit i ett projekt gällande återvinningsbara plastförpackningar, och vi har börjat donera produkter med kort datum till ekonomiskt utsatta.

Norrlogisk har inte blivit den försäljningssuccé som vi hade hoppats men den har ändå fyllt ett väldigt viktigt syfte med att visa att det går att producera mejeriprodukter med lägre klimatavtryck. Resan från idé till att Norrlogisk mjölk fanns ute på hyllan samt vilken roll mjölk och ost från Norrland kan spela i en långsiktig och

hållbar livsmedelsförsörjning pratade jag om på Livsmedelsdagarna i Tylösand i September.

Vår hållbarhetsstrategi omfattar både den omställning vi behöver göra på gård och i vår produktion samt hur vi ska vara innovativa och utveckla produkter och förpackningar för framtiden. Den är indelad i fyra områden:

Ett levande Norrland – våra gårdar & omvärld
Minimera negativ påverkan – vår verksamhet
Innovation & utveckling – vår framtid
Medarbetarskap & Ledarskap – våra medarbetare

Stina Printz,
chef Hållbarhet & Gård

Norrlänningarnas mejerier

Norrmejerier är Sveriges och en av världens nordligaste mejeriföreningar. Föreningen ägs av 350 (365)* lantbruksföretag, varav 275 (290) aktiva mjölkleverantörer i Norrbottens och Västerbottens län samt i delar av Västernorrlands och Jämtlands län. Vi förädlar årligen cirka 200 miljoner kg mjölkråvara vid våra mejerier i Umeå, Luleå och Burträsk till olika mejeriprodukter som mjölk, fil, yoghurt, grädde, smör och ost.

Vårt uppdrag är skapa förutsättningar för långsiktigt lönsam mjölkproduktion i Norrland. Genom att göra det så bidrar vi till en hållbar livsmedelsförsörjning, arbetstillfällen och näringsrika och goda mejeriprodukter av utmärkt kvalitet. På så sätt gör vi gott för hela Sverige.

Nyckeltal

OMSÄTTNING

2 246

MILJONER KRONOR

2022: 2 076 | 2021: 1 959

Klimat&Miljö

ENERGI

98 %

FÖRNYBARA ENERGIKÄLLOR I
MEJERIANLÄGGNINGAR

2022: 98% | 2021: 99%

Mål: Mejerierna skall senast 2030 använda
100% förnybara energikällor

Arbetsmiljö

FRISKNÄRVARO

94 %

2022: 94% | 2021: 95%

FAKTISK ERSÄTTNING MJÖLKRAVARA

4,58

KRONOR PER KG

2022: 4,68 | 2021: 3,64

FÖRPACKNINGAR

88 %

FÖRPACKNINGAR AV FÖRNYBAR/ÅTERVUNNEN
RÅVARA

2022: 86% | 2021: 84%

Mål: 100% av alla förpackningar i samtliga förpackningsnivåer
skall bestå av förnybar eller återvunnen råvara senast 2030

STABIL INVÄGNING

196

MILJONER KG

2022: 198 | 2021: 201

TRANSPORTER

40 %

ANDEL FOSSILFRIA
TRANSPORTER

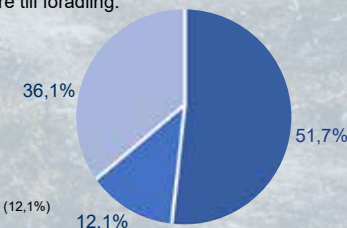
2022: 47% | 2021: 33%

MJÖLKRAVARANS ANVÄNDNING

Under 2023 tog Norrmejerier emot 196 (197,9) miljoner kg mjölkråvara. Andelen ekologisk mjölkråvara utgjorde 7,3 (14,9) procent av den totala mjölkinvägningen. Huvuddelen av inkommande mjölkråvara användes till ostproduktion, 51,7 (40,1) procent. Resterande mjölkråvara användes i huvudsak till konsumtionsmjölk, fil, yoghurt, gräddprodukter och matfett. Som en biprodukt i osttillverkningen får vi ut vassle, vilken vi koncentrerar och säljer vidare till förädling.

Användning av mjölk- råvara i viktprocent

- Ost (51,7%)
- Mjölk, fil, yoghurt, grädde, matfett (36,1%)
- Övrigt, till exempel skummjölkskoncentrat (12,1%)

* Alla siffror inom parentes avser samma period föregående år.

Våra varumärken

Det friska norrländska klimatet ger oss unika förutsättningar. Vår mjölkråvara är näringstät och lämnar naturligt ett mindre avtryck på vår jord. Mjölken förädlas genom fokuserat och kontinuerligt arbete med våra starka varumärken och kommunikation som engagerar, inspirerar och bygger långa relationer med konsumenterna runt om i Sverige. Precis som vår natur, erbjuder vårt sortiment av mejeriprodukter storslagna upplevelser med smak, välbefinnande, funktionalitet och hållbarhet i fokus. Starka varumärken och produkter med tydliga mervärden möjliggör hållbara norrländska mjölkgårdar och bidrar till hela landets livsmedelsförsörjning.

Våra försäljningskanaler

Produkterna under varumärket Norrmejerier säljs huvudsakligen till dagligvaruhandel, servicehandel, restauranger och storkök i de fyra nordligaste länen i Sverige. Verum, Fjällfil, Fjällyoghurt och Västerbottensost säljs i hela landet, främst till dagligvaruhandel, restauranger och storkök. Västerbottensost går även på export till Finland, Norge och Storbritannien.

Norrmejerier® Norrlogisk®

Vårt modervarumärke Norrmejerier är grunden i vår verksamhet och ett av Norrlands mest älskade varumärken. Vi erbjuder ett brett sortiment av mejeriprodukter som mjölk, fil, yoghurt, grädde, ost och matfett, primärt för den norrländska marknaden. Många norrlänningar har en stark relation till varumärket som är en viktig del av lokalsamhället. Förutom att vi erbjuder goda och näringstäta produkter med hög kvalitet bidrar vi också till arbetstillfällen, öppna landskap och en levande landsbygd. Norrland har unika förutsättningar att producera mjölk med lägre klimatavtryck, med produktvarumärket Norrlogisk driver vi utvecklingen för en ännu mer hållbar mjölkproduktion vilket är viktigt för den långsiktiga livsmedelsförsörjningen. Så, varje liter mjölk, ostbit och smörpaket från Norrmejerier är en investering i vår framtid.

Västerbottensost®

Västerbottensost har en lång och mytomspunnen historia med anor från 1872 då mejerskan Ulrika Eleonora Lindström skapade receptet. Än i dag tillverkas osten på samma sätt vid det lilla mejeriet i Burträsk, av mjölk från norrländska gårdar. Västerbottensost är en grynpipegård som har en unik smak med en fin blandning av sötma, salta, beskhet och umami. I 150 år har Västerbottensost varit en del av svensk mattradition och säljs även på utvalda exportmarknader.

Verum®

Verum® fil och yoghurt

Verum fil och yoghurt är mild i smaken med slät och fin konsistens. Produkterna finns med olika fetthalter och i många goda smaker. Verum är sprungen ur en tradition av tät-fil från gårdar i Västerbotten som har kombinerats med modern forskning vid Umeå universitet. Berikad med sina unika mjölksyrabakterier, D-vitamin och antioxidanter, tillsammans med den norrländska mjölken och sin goda smak har Verum en tydlig position i hälsosegmentet inom fil och yoghurt på den svenska marknaden.

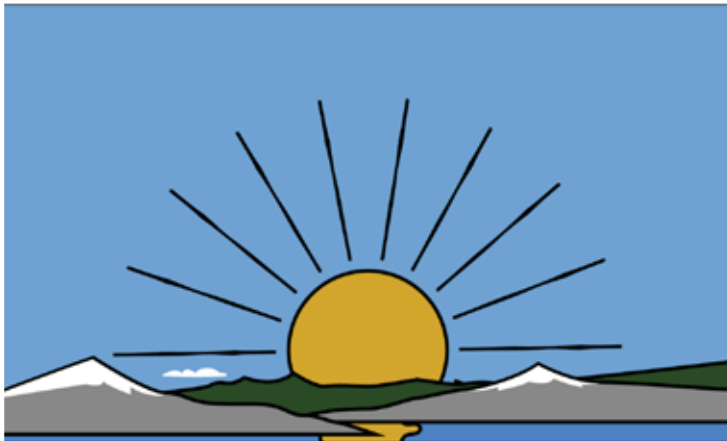
Fjällfil® och Fjällyoghurt®

Fjällfil och Fjällyoghurt är smakrika och krämiga med en frisk kittlande känsla på tungan. De bygger på en lång filtradition från de jämtländska fäbodvallarna. För att få Fjällfil och Fjällyoghurt så rena och naturliga som möjligt smaksätts de enbart med äkta bär, helt utan tillsatta aromer och görs på mjölk från norrländska gårdar. De säljs på hela den svenska marknaden och har en premiumposition inom filsegmentet.

Herrgård®, Präst® och Greve®

Herrgård, Präst och Greve är ostvarumärken som Norrmejerier äger gemensamt med andra mejerier i bolaget Svenska Ostklassiker.

Norrmejerier visar vägen - lanserar en mjölk med minst 25% lägre klimatavtryck

Våra mjölkgårdar bidrar till stor miljö- och samhällsnytta genom att hålla landskapen öppna, bidra till en hög biologisk mångfald, arbetstillfällen och livsmedelsförsörjning. Men mjölkproduktionen har en hög klimatpåverkan, mer än 98% av Norrmejeriers klimatpåverkan kommer från våra gårdar. Till största delen beror det på att korna är idisslare som bildar metangas vid fodersmältningen. För att få en långsiktig och hållbar mjölkproduktion behöver vi sänka klimatutsläppen samtidigt som vi bevarar de nyttor som mjölkproduktionen bidrar till.

Under 2023 tog Norrmejerier ett första viktigt steg för en långsiktigt hållbar mjölkproduktion. Ett flertal gårdar ställde om efter ett unikt program för att kraftigt minska gårdens klimatavtryck.

- Korna får sojafritt foder som har lägre klimatpåverkan och inte bidrar till skövling av regnskog.
- Korna får fodertillskott som minskar deras metanutsläpp (när de rapar och fiser).
- Gödslet är klimatsmart och sprids med de metoder som ger lägst klimatpåverkan.
- Gårdarna använder bara el från förnybara energikällor.
- Transporterna från gårdarna till mejeriet körs på fossilfritt bränsle.

De här åtgärderna tillsammans med det norrländska klimatet ger en mjölk med minst 25% lägre klimatavtryck än det genomsnittliga klimatavtrycket för svensk mjölk, enligt beräkningar från branschens ledande aktörer. Vi kallar den nya mjölken Norrlogisk! En långsiktig hållbar mjölkproduktion är helt avgörande för att säkra Sveriges livsmedelsproduktion idag och för kommande generationer.

Genom att erbjuda Norrlogisk mjölk till dagligvaruhandeln och foodservice (t ex restauranger, hotell och storkök) i hela landet skapar vi möjlighet för många aktörer att kraftigt minska sina kli-

matavtryck och ta stora kliv mot sina egna klimatomål. Samtidigt som vi ger konsumenter i hela Sverige alternativ till ett mer hållbart val. Våren 2023 var en utmanande tid att lansera en mjölk med extra mervärden till ett högre pris, vi på Norrmejerier anser dock att klimatet inte kan vänta. Trots inflation och tuffare ekonomisk situation för hushållen behöver vi alla ta vårt ansvar för klimatet. Vi tog det speciella omvärldsläget i beaktning vid lanseringen, trots det har försäljningen i dagligvaruhandeln varit lägre än vår initiala prognos. Däremot har Norrlogisk gjort ett stort avtryck i hela Sverige, i media och i branschen, samt skapat helt nya möjligheter för Norrmejerier som företag. Intresset från foodservice har varit stort och Norrmejerier har tagit plats i forum inom näringslivet och på ministernivå i samtal om klimatet och hållbarhet. Viktiga forum för oss som vill gå först och påverka framtiden.

Norrlogisk är ett viktigt steg i vårt arbete att kraftigt minska vår klimatpåverkan. Det här är bara början på vår resa, en riktigt bra början!

Så skapar Norrmejerier värde

Norrmejeriers värdeskapande modell illustrerar de resurser vi använder i vår verksamhet, vilka globala utvecklingsmål och svenska miljömål vi styr mot, samt hur resurserna förädlas i verksamheten och skapar värde för

olika intressenter. Vår verksamhet resulterar i mejeriprodukter som vi säljer, men även annat som påverkar vår omvärld, till exempel löner till anställda, skatt, öppet landskap, svinn och utsläpp av växthusgaser.

Resurser vi behöver för vår verksamhet

- 413 medarbetare
- Alla våra kunder inom handel och storkök
- 275 mjölkleverantörer
- Leverantörer, åkerier med mera
- Tre mejerier, ostlager och kyl- och distributionslager
- Centrallager och distributionsterminal
- 368 MSEK eget kapital och 392 MSEK lånat kapital
- Forskning och utveckling
- Starka varumärken
- 196 miljoner kg mjölkråvara från friska kor
- Övriga ingredienser och råvaror
- 3 021 ton förpackningsmaterial
- 750 732 m³ vatten
- 101 GWh energi, varav 98 procent förnybar
- 1,8 miljoner liter drivmedel, varav 40 procent förnybara

Hållbarhetsmål vi styr mot

Globala utvecklingsmål

Sveriges miljömål

Vår affär och verksamhet

Vår vision: En norrländsk upplevelse. Som gör gott

Affärsidé: Vi ska tillgodose konsumenternas och kundernas önskemål om färska, lokalproducerade och unika mejeriprodukter av utmärkt kvalitet och smak och därmed skapa förutsättningar för en livskraftig mjölkproduktion i Norrland.

Våra värdeord: Närhet, Mod & handlingskraft och Göra skillnad

Vårt löfte: Gör Gott

Fokusområden inom affären:

Nöjda kunder Engagerade medarbetare Nöjda ägare/medlemmar Hållbarhet och samhällsansvar

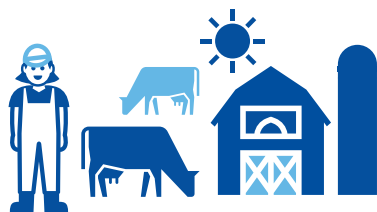
Fokusområden inom hållbarhet:

Ett levande Norrland Minimera negativ påverkan Innovation & Utveckling Medarbetarskap & ledarskap

Resultat och värde som skapas

67 milj kg färskvaror 11 milj kg ost till kund 9 milj kg ost i lager		131 MSEK skatt inkl. arbetsgivaravgifter
2 246 MSEK intäkter	900 MSEK leverantörer	
1 321 kunder		50 000 hektar öppet landskap
237 MSEK löner och ersättningar exkl arbetsgivaravgifter	897 MSEK avräkningspris ägare	14,3 milj kg svinn mjölkråvara

Norrmejeriers värdekedja

Mjölkgården

Norrmejeriers ägare, mjölkbönderna, är grunden för verksamheten. Som både ägare och mjölkleverantörer driver de norrländsk, hållbar mjölkproduktion framåt.

- Vi har 350 ägare och 275 aktiva mjölkleverantörer i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. De tar totalt hand om drygt 20 000 mjölkkor.
- Djurvälstånd är viktigt för Norrmejerier och vi har nära samarbete med Länsstyrelser och LRF i Norrland genom förebyggande åtgärder se till att djur inte far illa.

Mjölkinsamlingen

Norrmejeriers mjölkbilar kör flera tusen mil varje år. Logistiken, rutterna och bränslet optimeras löpande.

- Vi samlar in drygt 196 miljoner kg mjölkkråvara varje år.
- Vi vill byta till fossilfritt bränsle i lastbilarna och vi har satt en färdplan för att uppnå 100 procent förnybara drivmedel senast 2030.

Mejeri

Norrmejerier erbjuder en säker, hälsosam och trivsamt arbetsmiljö. Vi arbetar för att säkerställa livsmedelssäkerhet, hög kvalitet, klimatsmarta förpackningar och resurseffektiv produktion.

- Vi förädlar mjölkkråvara på våra tre mejerier där 98 procent av energiförbrukningen kommer från förnybara källor.
- Våra förpackningslösningar är gjorda av förnybart material. I dag är 88 procent av våra förpackningar materialåtervinningsbara.

Konsumenter

Norrmejerier vill bidra till goda matvanor genom näringstätta och goda mejeriprodukter. Samtidigt vill vi belasta miljön så lite som möjligt och hjälper därför våra konsumenter att minska sin påverkan.

- Vi förser miljontals människor i Sverige med nyttig och näringsrik mat.
- Vi ger information och tips på våra produktförpackningar och online om hur man minskar matsvinnet och återvinner förpackningar.

Kunder

Norrmejerier har flera tusen kunder inom dagligvaruhandeln och inom restauranger och storkök. Vi utgår från vår kunskap och vårt engagemang för att möta kundernas förväntningar.

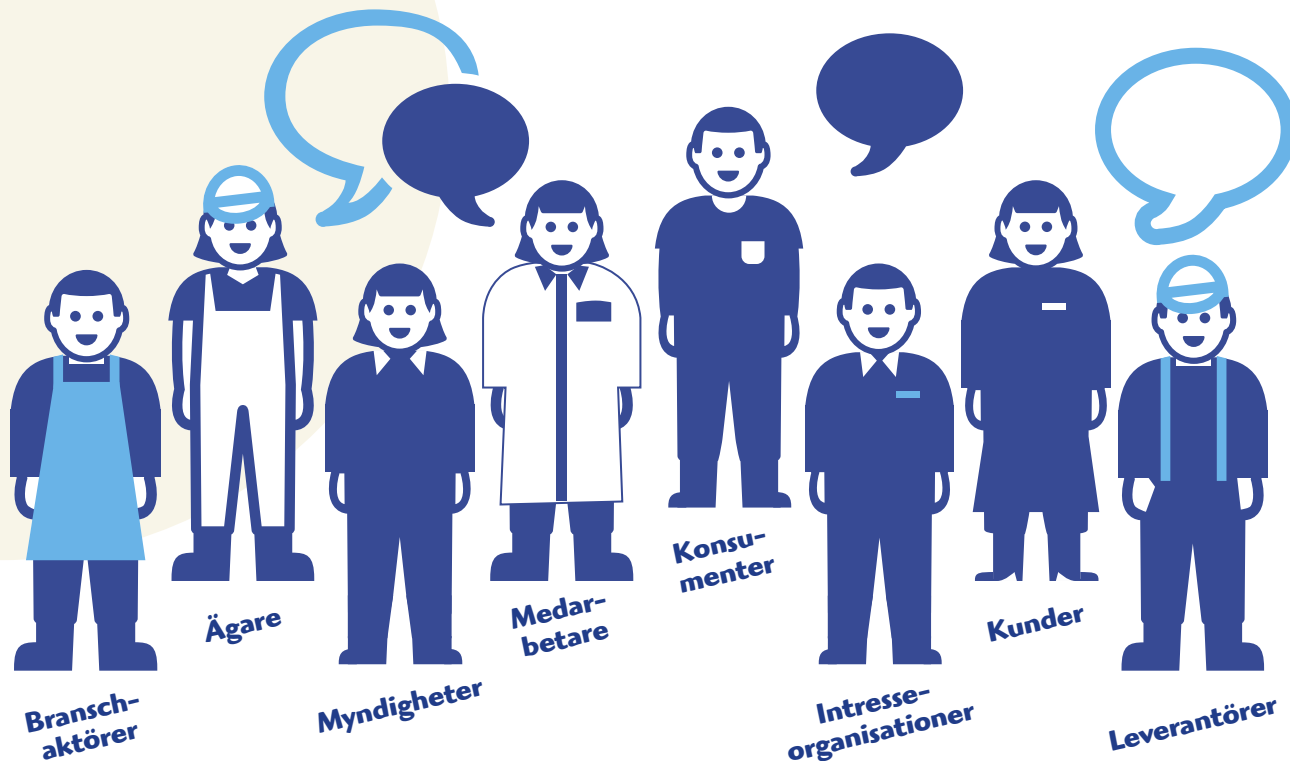
- Vi har en ständigt pågående produktutveckling och vi deltar i externa forskningssamarbeten.
- Vi för en ständig dialog med våra kunder om förväntningar och åtgärder.

Hållbarhetsrelaterade risker och riskhantering i vår värdekedja

Riskhantering är integrerad i vårt sätt att arbeta längs hela värdekedjan. Vi identifierar, förebygger och mildrar löpande hållbarhetsrisker för att minimera negativa effekter på människor, miljö och affärer. Vi utövar påverkan både bakåt och framåt i värdekedjan, men har olika grad av möjlighet att påverka i de olika stegen. Vår riskhantering omfattar följande steg i värdekedjan; mjölkgården, insatsvaror, vår verksamhet, kunder och konsumenter.

Värdekedja	Påverkan	Riskbeskrivning	Riskhantering
Mjölkgården	Utsläpp av växthusgaser	Produktionen orsakar utsläpp av växthusgaser från kornas matsmältning, fossila bränslen, foder och gödsel	- Hållbarhetspolicy för primärproduktion - Kvalitetssäkringssystem för gård, Norrgården - Mål på 25% minskning av utsläpp på gård till 2031 (basår 2021) - Nytt varumärke med 25% lägre klimatpåverkan
	Förlust av biologisk mångfald	Produktion av soja och palmolja till fodret har negativ påverkan på den biologiska mångfalden	- Krav på certifierad soja i fodret. Långsiktigt mål att fasa ut soja från utanför EU till 2030 - Krav på certifierad palmolja 2024 - Inventering av biologisk mångfald (växter och fåglar) på 8 utvalda gårdar 2020 - Betande djur bidrar till ökad biologisk mångfald - Hållbarhetspolicy för primärproduktion - Kvalitetssäkringssystem för gård, Norrgården - Mål att bibehålla arealen öppen jordbruksmark
	Djurvälfärd	Risk att djur far illa i produktionen	- Hållbarhetspolicy för primärproduktion - Kvalitetssäkringssystem för gård, Norrgården, vilket innebär att gården ska få en revision vartannat år - Samarbete med Länsstyrelsen - Djuromsorgsgrupper som kan stötta upp vid behov
	Utsläpp till vattendrag och övergödning	Produktionen bidrar till övergödning av sjöar och vattendrag	Kvalitetssäkringssystem för gård, Norrgården
Insatsvaror	Miljö	Risk att produktionen av insatsvaror bidrar till miljöproblem såsom avskogning, hög kemikalieanvändning, utsläpp etc.	- Krav vid inköp - Uppförandekod för leverantörer - Leverantörsbedömning
	Mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, korruption	Risk att produktionen av insatsvaror sker utan hänsyn till mänskliga rättigheter eller under oacceptabla arbetsförhållanden	- Krav vid inköp - Uppförandekod för leverantörer - Leverantörsbedömning

Värdekedja	Påverkan	Riskbeskrivning	Riskhantering
Norrmejeriers verksamhet	Utsläpp av växthusgaser	Norrmejeriers verksamhet orsakar direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser	- Mål på utsläppsminskning i enlighet med Science Based Targets - Mål på fossilfria transporter - Mål på materialåtervinningsbara förpackningar och förnybar eller återvunnen råvara - Mål på fossilfria energikällor - Mål på minskat matsvinn
	Utsläpp till avlopp	Risk för felaktig hantering gör att det hamnar stora mängder råvara eller skadliga kemikalier i avloppet	- Miljöledningssystem innehållande rutiner och uppföljning - Interna och externa revisioner
	Lukt	Risk att haveri på vattenreningen ger luktproblem som stör omgivningen	- Miljöledningssystem innehållande rutiner och uppföljning - Interna och externa revisioner
	Buller	Risk att Norrmejeriers verksamhet orsakar buller som stör omgivningen	- Miljöledningssystem innehållande rutiner och uppföljning - Interna och externa revisioner
	Högt utnyttjande av resurser (energi, vatten, drivmedel och insatsvaror)	Risk att Norrmejeriers verksamhet orsakar bristsituation av exempelvis energi, vatten, drivmedel	- Mål på minskad energianvändning - Mål på minskad vattenanvändning - Mål på minskat matsvinn - Mål på fossilfria transporter
	Bristande fysisk och psykosocial arbetsmiljö	Risk att Norrmejeriers verksamhet har en bristande fysisk och psykosocial arbetsmiljö	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Uppförandekod - Visselblåsarfunktion - Interna och externa revisioner
	Mutbrott och etiska brister	Risk att Norrmejerier använder olagliga och oetiska affärsmetoder	- Hållbarhets- och verksamhetspolicy - Uppförandekod - Visselblåsarfunktion - Interna och externa revisioner
Kunder	Kundnöjdhet	Risk att Norrmejerier ej möter kundernas krav på hållbara produkter	Dialog med kunder
	Leveranssäkerhet	Risk att Norrmejerier inte kan leverera överenskomna volymer till kund	Dialog med kunder, långsiktiga avtal
Konsumenter	Bristande livsmedelssäkerhet	Risk att Norrmejerier säljer produkter som inte uppfyller lagstiftningen gällande livsmedelssäkerhet och som kan innebära en hälsofara för konsument	- Kvalitetsledningssystem - Rutiner för produktåterkallelser
	Konsumentnöjdhet	Risk att Norrmejerier inte möter konsumenternas krav på attraktiva och hållbara produkter	- Konsumentundersökningar - Utredning av reklamationer - Intressentdialoger och konsumentforum
	Återvinning och nedskräpning	Risk att Norrmejeriers förpackningar orsakar nedskräpning och inte går att återvinna	- Produktinformation om återvinning samt återvinningssystem via NPA - Branschdialoger - Deltar i Circpack forskningsprojekt om återvinning av plastförpackningar - Mål för materialåtervinningsbara förpackningar och förnybar och återvunnen råvara - Införandet av korkar som sitter fast på förpackningen - Kommunikation på förpackningar om hur man återvinner

Intressentdialoger

Intressentdialoger är en viktig del i vår verksamhet och används som underlag för att uppdatera våra väsentliga hållbarhetsfrågor och fokusområden. Vi utvecklar hållbarhetsarbetet genom en öppen, transparent och långsiktig dialog.

Syftet med intressentdialogen är att förstå intressenternas behov och omvärldens förväntningar för att vi ska kunna utveckla verksamheten i en hållbar riktning. Våra viktigaste intressenter är våra ägare – de norrländska mjölkbönderna – samt konsumenter, kunder, medarbetare, leverantörer och myndigheter. Det är dessa grupper som Norrmejeriers verksamhet har störst påverkan på och som har störst påverkan på Norrmejerier.

Dialogerna med kunder, konsumenter, leverantörer och samarbetspartner sker löpande. Därutöver gör vi medarbetarundersökningar, följer ägardirektiv och får strategisk vägledning av

styrelsens särskilda hållbarhetsgrupp. För att förstå konsumenternas och kundernas särskilda behov genomför vi kund- och konsumentundersökningar. Säljorganisationen, kundcenter och konsumentforum har daglig kontakt med kunder och konsumenter och har då möjlighet att fånga upp frågor kring, och förväntningar på, hållbarhetsarbetet. Vi svarar också kontinuerligt på leverantörsenkäter från kunder i dagligvaruhandeln och andra samarbetspartners.

Norrmejerier kommunicerar löpande i media för att nå ut brett i samhället. Som en del av omvärldsbevakning inom hållbarhetsområdet följer vi forskning och samhällsdebatt inom klimat- och andra hållbarhetsfrågor.

“Lägre klimatavtryck med Grilloumi®”

Under 2022 uppdaterade MAX sina halloumiburgare till svensk Grilloumi®* producerad av Norrmejerier på mjölk från norrländska gårdar med 50 procent lägre klimatpåverkan än halloumin.

- Lika gott som tidigare men med halva klimatpåverkan. Eller om man vill – dubbelt så gott per kilo klimatpåverkan, säger Kaj Török som är hållbarhetschef på MAX Burgers.

-Grilloumi® är gjord på komjölk och är därför lite mindre syrlig och har bra avvägd salta som gör att smakupplevelsen blir grym. Det är i de små nyanserna skillnaderna framträder och när det kommer till hållbarhet är skillnaderna desto större eftersom Grilloumi® har 50 procent mindre klimatpåverkan.

Samtliga halloumiburgare på menyn och i dagligvaruhandeln har påverkats av bytet, där även namnen uppdaterats från halloumi till Grilloumi®. Bytet uppskattas även av MAX samarbetspartner Svenskmärkning, som står bakom ursprungsmärkningen Från Sverige.

- Det är tydligt att MAX gör ett medvetet val att servera burgare med svenska mervärden, där god djursköt och låg antibiotikaanvändning i djurhållningen ingår, säger Lotta Hovhammar, kommunikationsansvarig på Svenskmärkning.

*Grilloumi® är Fontanas varumärke

Intressentöversikt

Genom dialog i olika kanaler tar Norrmejerier del av intressenternas förväntningar gällande företagets hållbarhetsarbete. Med intressent menas en person eller organisation som påverkar och/eller påverkas av Norrmejeriers aktiviteter eller beslut. Tabellen visar vilka frågor som är viktiga för respektive intressentgrupp.

Intressentgrupp	Former för dialog	Viktiga frågor på agendan	Väsentligt område
Ägare/medlemmar/ mjölkleverantörer	Möten och löpande dialog med styrelse och styrelsens hållbarhetsgrupp, årliga fullmäktige-konferenser och kretsmöten. Regelbundna revisioner och samarbetsprojekt, till exempel forskningsstudier på gård. Årliga Norrgårdensenkäter samt löpande kommunikation via medlemswebb och omvärldsbevakning.	Mjölkinvägning, lönsamhet på kort och lång sikt, ekonomisk stabilitet, mjölk kvalitet och djuromsorg, klimat- och miljöbelastning på gård, effektiva transporter, regelbördan på gård, biologisk mångfald, marknadens utveckling och efterfrågan på ekologiskt.	Lönsamhet, djuromsorg, klimat- och miljöbelastning, biologisk mångfald, ansvarsfullt foder och bidrag till ett levande Norrland.
Medarbetare (befintliga och potentiella)	Medarbetarundersökning och uppföljning (vartannat år), employer brand undersökning 2019, årliga medarbetarsamtal, interna utbildningar, dagliga möten och avstämningar, ledningssystem, facklig samverkan, interna kanaler, norrmejerier.se och sociala kanaler.	Goda arbetsvillkor, trygg och säker arbetsplats, samarbete inom organisationen, meningsfullt jobb/känna stolthet över jobbet, agera för god djuromsorg, minska plast och matsvinn, produktkvalitet, engagemang möjlighet att vara med och påverka samt kompetensutveckling.	Arbetsmiljö, engagemang, lönsamhet, djuromsorg, klimat- och miljöansvar, produktkvalitet, ledarskap och bidrag till ett levande Norrland.
Konsumenter	Konsumentforum via mejl och telefon och sociala medier löpande, norrmejerier.se, egna konsumentundersökningar, löpande varumärkesträckning med imagefrågor, fysiska möten vid event (exempelvis betessläpp/matmässor) och löpande omvärldsbevakning.	Tydligt ursprung – lokalproducerat, produktkvalitet, så hög ersättning till bonden som möjligt, förpackningar och plast, djuromsorg, öppna landskap, biologisk mångfald. Bidra till en levande landsbygd, arbetstillfällen och livsmedelsförsörjning, tydlig produktinformation, hälsosamma produkter, ekologiska produkter och minskat matsvinn.	Lokalt ursprung – bidrar till ett levande Norrland, produktkvalitet, produktsäkerhet, djuromsorg, hälsa, förpackningar, klimat- och miljöansvar och biologisk mångfald.
Kunder	Löpande möten, avtal och förhandlingar samt upphandlingar. Samarbeten inom hållbarhet (exempelvis Nationellt nätverk för minskat matsvinn), produktutveckling (legoupdrag) och lokal profilering av butiker, kundwebb, kundmässor, norrmejerier.se, sociala medier, kundbarometern, kunders hållbarhetsenkäter och löpande omvärldsbevakning.	Återvinningsbar, förnybar eller minskad mängd plast, fossilfria transporter, djuromsorg, så hög ersättning till bonden som möjligt, minskat matsvinn, lokalt/svenskt ursprung, livsmedelssäkerhet och hälsosamma produkter. Erbjuder sortiment av ekologiska produkter, aktivt minska klimatpåverkan i hela kedjan, uppfylla upphandlingskriterier, korrekt och tydlig märkning och samarbeten transporter.	Lokalt/svenskt ursprung, produktsäkerhet, produktkvalitet, förpackningar (plast), klimat- och miljöansvar, transporter, matsvinn, affärsetik och antikorruption.
Leverantörer exklusive mjölkråvara	Möten och dialog i samband med utvecklings- och investeringsprojekt samt inköp, årliga förhandlingar, leverantörsbedömningar/enkäter, avtal, sociala medier, norrmejerier.se, uppförandekod och daglig kontakt mellan inköp/avrop och leverantörer.	Produktsäkerhet och redlighet, riskråvaror, ursprung och spårbarhet, klimatavtryck. Innehåll av bekämpningsmedel och kemiska ämnen, arbetsmiljö och social hållbarhet, hållbarhetscertifieringar, materialval, affärsetik, lönsamhet, djuromsorg, drivmedel och transporter.	Produktsäkerhet, ursprung/spårbarhet, arbetsmiljö/arbetsvillkor och hälsa, affärsetik och antikorruption, miljö- och klimatansvar och drivmedel.
Myndigheter	Löpande dialog vid tillsyn, anmälnings- och prövningsärenden, remissprocesser, årliga revisioner och inrapportering av data till bland annat Jordbruksverket. Regelbundna möten med de regionala Länsstyrelserna, rundabordsamtal, samverkansmöten.	Lagstiftning, regelverk, upphandlingar, målsättningar, ställningstaganden. Lokal livsmedelsförsörjning, klimatanpassning och krisberedskap.	Följa lagstiftning kring jordbruk, djurhållning, livsmedelsproduktion, märkning, miljö, arbetsmiljö, affärsrelationer, lokal livsmedelsförsörjning, klimat- och miljöansvar, arbetstillfällen och ekosystemtjänster.
Branschaktörer	Möten och löpande dialog i hållbarhetsgrupper inom LRF Mjolk, Li och DLF. Aktiva medlemmar i Livsmedelsföretagen, Livsmedel i Fokus, Mejeritekniska föreningen och Sweden Food Arena. Deltagare i styrgrupp för nationell samverkan för minskat matsvinn. Samverkan och finansiering av forskning. Andra branschorganisationer/branschinitiativ vi arbetar tillsammans med är KRAV, FTI, Nätverket för hållbart näringsliv och Kunglig hovleverantör.	Målsättningar, ställningstaganden. Minskat matsvinn, återvinningsbara plast, fossilfri produktion, fossilfria transporter, fossilfria gårdar, märkningar, materialåtervinningsbara förpackningar, djuromsorg. Bibehålla låg antibiotikaanvändning, svenskt ursprung med hög kvalitet, hållbar soja i foder, ökad forskning inom hållbar livsmedelsproduktion, ansvarsfull vattenanvändning, kompetensförsörjning, ökad lönsamhet gård och ökad svensk livsmedelsproduktion.	Svenskt ursprung, livsmedelssäkerhet, matsvinn, fossilfri värdekedja, djuromsorg, biologisk mångfald, livsmedelsförsörjning, plast, förpackningar, återvinning, hållbarhetsmärkningar, vattenanvändning, klimatberäkningar, lönsamhet i alla led och affärsetik.
Intresseorganisationer	Löpande möten med samarbetspartner och andra organisationer, deltagande i branschsammanställningar.	Djuromsorg. Hållbart jordbruk och hållbart producerat foder som soja. Miljö, arbetsmiljö och social hållbarhet.	Djuromsorg, hållbart producerad palmolja och soja, ansvarsfulla inköp och socialt ansvar.

Hållbarhet

Norrmejeriers hållbarhetsarbete är indelat i fyra områden och inom varje område beskrivs både övergripande målsättningar och konkreta mål. Det är ramverket som driver Norrmejeriers dagliga hållbarhetsarbete

Ett levande Norrland

Våra gårdar och vår omvärld

Innovation & utveckling

Vår framtid

Minimera negativ påverkan

Vår verksamhet

Medarbetarskap & ledarskap

Våra medarbetare

Mål 2 – Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och främja ett hållbart jordbruk

För att bidra till **delmål 2.4**, som handlar om hållbara livsmedelssystem och ekosystem samt stärkt förmåga att anpassa sig till klimatförändringar främjar Norrmejerier en trygg livsmedelsförsörjning och hållbar mjölkproduktion av näringsrika mejeriprodukter i norra Sverige. Här finns god tillgång på mark, gott om vatten, bra djurhållning, effektiv produktion och duktiga mjölkbönder. Norrmejerier främjar lokala och svenska inköp. Vid inköp från andra delar av världen eftersträvas i så stor utsträckning som möjligt olika typer av hållbarhetscertifieringar som skall säkerställa att ekosystem eller lokala samhällen inte skadas.

Mål 5 Jämställdhet

För att bidra till **delmål 5.1 och 5.5.2**, som handlar om att avskaffa alla former av diskriminering av kvinnor, arbetar Norrmejerier målmedvetet med att öka andelen kvinnor i organisationen och på ledande befattningar.

Mål 6 Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

För att bidra till **delmål 6.3 och 6.4**, som handlar om att effektivisera vattenanvändning, minska vattenbrist och hantera avloppsvatten på ett säkert sätt, arbetar Norrmejerier med att minska vattenanvändningen i produktionen, rena avloppsvatten innan det skickas vidare till det kommunala reningsverket och minimera risken för större utsläpp av mjölk i avloppet genom uppföljning.

Mål 7 Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

För att bidra till **delmål 7.2**, som handlar om att öka andelen förnybar energi, har Norrmejerier mål på att all energi i produktionen ska vara förnybar senast 2026.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

För att bidra till **delmål 8.5, 8.7 och 8.8**, som handlar om att vidta åtgärder för anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män samt personer med funktionsnedsättning, lika lön för likvärdigt arbete och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla samt för att avskaffa tvångsarbete och barnarbete, ställer Norrmejerier krav på hållbarhetscertifieringar vid inköp av kritiska insatsvaror. Vårt samhällsansvar speglas också i vilka leverantörer och partners vi väljer att samarbeta med. Norrmejerier genomför regelbundna lönekartläggningar och arbetar systematiskt med arbetsmiljö och rapportering av riskobservationer, tillbud och olyckor.

Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion

För att bidra till **delmål 12.2, 12.3, 12.4 och 12.5** som handlar om hållbar och effektiv användning av naturresurser, minskat globalt matsvinn, miljövänlig hantering av kemikalier, minskat avfall samt ökad andel återvunnet avfall, främjar Norrmejerier ett effektivt resursutnyttjande lokalt i Norrland genom att ständigt arbeta för minskad energi- och vattenanvändning i värdekedjan, återvinningsbara förpackningar, minskat matsvinn och avfall i produktionen samt efterföljande led, minskad bränsleanvändning genom samdistribution av livsmedel och ökad lokal mjölkproduktion och livsmedelskonsumtion. Norrmejerier värderar kontinuerligt leverantörer och insatsvaror med avseende på bland annat kemikalier och miljö.

Mål 13 Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna

För att bidra till **delmål 13.1 och 13.3**, som handlar om förmågan att anpassa sig till klimatrelaterade faror och ökad medvetenhet om klimatförändringarnas konsekvenser, arbetar Norrmejerier med att minska klimatpåverkan i den egna verksamheten och på gården samt utbilda anställda och medlemmar för att öka medvetenheten om miljöaspekter i relation till koldioxidutsläpp.

Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald

För att bidra till **delmål 15.1, 15.2 och 15.5**, som handlar om att bevara, skydda och återställa ekosystem och biologisk mångfald, främjar Norrmejerier den biologiska mångfalden i Norrland genom att stimulera till fortsatt jordbruk, mer betesmark, minskad igenväxning och åtgärder på gård. Till exempel skötsel av diken och åkerkanter, som gör att växter och fåglar trivs i jordbrukslandskapet samt genom krav på hållbarhetscertifiering av råvaror vid inköp.

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen

För att bidra till **delmål 16.5**, som handlar om att minska alla former av korruption och mutor, har Norrmejerier ett strikt regelverk för relationer med kunder och leverantörer och för att säkerställa efterlevnad görs både interna och externa revisioner.

Mål 17 Stärka genomförande och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

För att bidra till **delmål 17.16**, som handlar om partnerskap och utbyte av kunskap för att bidra till att målen om hållbar utveckling nås, vill Norrmejerier delta i arbetet med de hållbarhetsagendor som är relevanta för branschen och tillsammans utbyta kunskap för att bland annat minska branschens klimatpåverkan.

Ett levande Norrland - våra gårdar och omvärd

Norrmejerier är en oskiljbar del av det lokalsamhälle vi verkar i. Tillsammans med våra ägare och andra aktörer ska vi bidra till livsmedelsförsörjningen, minskade klimatutsläpp, ökad biologisk mångfald och ett levande samhälle. Miljö, hälsa och socialt ansvar ska tas hänsyn till vid alla inköp av förpackningsmaterial, varor och tjänster.

Övergripande målsättningar

- Främja långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland
- Minska klimatbelastningen på gård
- Skydda ekosystem och bidra till biologisk mångfald
- Säkra god djurvelfärd och fortsatt låg antibiotikaanvändning
- Bidra till en levande landsbygd, livsmedelsförsörjning och utveckling av lokalsamhället
- Erbjuder hållbara och relevanta produkter till våra kunder och konsumenter

Ett levande
Norrland
Våra gårdar och omvärld

Innovation &
utveckling
Vår framtid

Minimera negativ
påverkan
Vår verksamhet

Medarbetarskap &
ledarskap
Våra medarbetare

Resultat

Hållbarhetsresultat

Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
På gård			
Bibehålla arealen öppen hektar jordbruksmark hos Norrmejeriers ägare	50 618	50 962	50 000
Insatsvaror			
100% certifierad soja i fodret	100	100	100
100% av våra förstahandsleverantörer ska undertecknat vår uppförandekod för leverantörer eller motsvarande senast 2023	100	92	70
Våra konsumenter			
70% av norrlänningarna ska uppfatta Norrmejerier som ett hållbart företag 2025	53	56	56

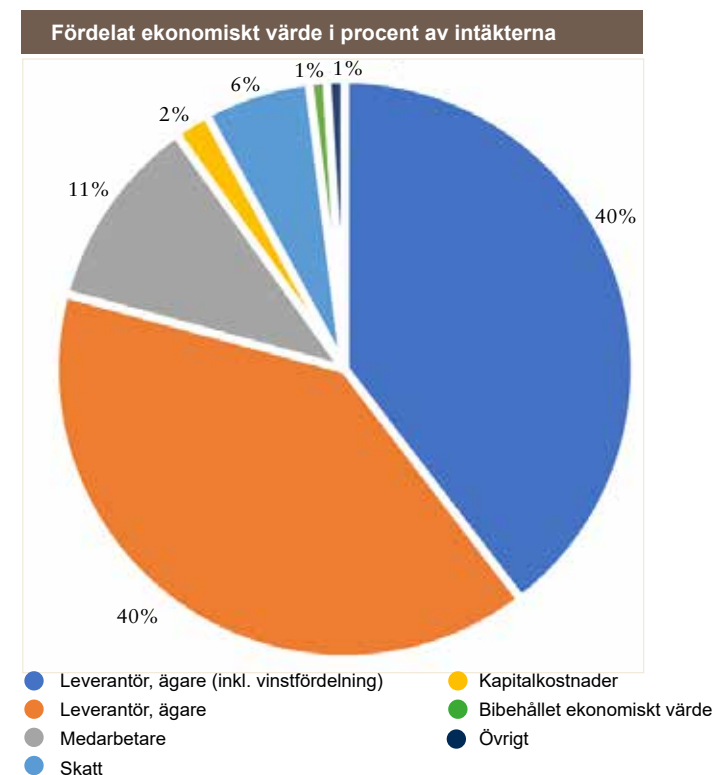
En hållbar framtid

Att välja produkter från Norrland har betydelse för arbetstillfällen, livsmedelsförsörjning, en livskraftig landsbygd med öppna landskap och en hög biologisk mångfald. Norrland har unika förutsättningar för vall och mjölkproduktion med ljusa nätter som ger ett energirikt gräs, god vattentillgång och en låg förekomst av växtskadegörare. Vi skulle kunna öka mjölkproduktionen i Norrland och bidra mer till livsmedelsförsörjningen utan att det får negativ inverkan på vår natur och samhälle.

Främja livskraftig, lönsam och långsiktigt hållbar mjölkproduktion i Norrland

Norrmejerier ägs av de norrländska bönderna och vårt uppdrag är att skapa förutsättningar för långsiktigt lönsam mjölkproduktion i Norrland. Antalet mjölkföretag minskar i Sverige och i Norrland. Enligt Jordbruksverkets statistik sker en halvering av antal mjölkföretag för varje tioårsperiod. Den totala mjölkinkvägningen har också minskat över tid i hela landet, men inte i lika stor utsträckning som antalet mjölkföretag. Det beror på att gårdarna blivit större, besättningsstorlekarna har ökat och varje ko mjölkar mer i dag än tidigare. Samtidigt är det viktigt att värna om diversifieringen av gårdar, även små gårdar fyller en viktig funktion utifrån både biologisk mångfald och sårbarhet.

Livsmedelsförsörjningens sårbarhet har blivit tydlig i och med pandemin, kriget i Ukraina och klimatförändringarnas effekter. Norrmejerier har en viktig funktion att fylla genom att främja en livskraftig, hållbar och lönsam mjölkproduktion i Norrland och bidra till den svenska livsmedelsförsörjningen.

Skydda ekosystemen och bidra till biologisk mångfald

Den biologiska mångfalden är livsviktig för att vår planet skall må bra. För att inte utarma jordens resurser och för att säkerställa ett långsiktigt hållbart brukande bidrar Norrmejeriers gårdar till ett rikt odlingslandskap och främja ett rikt växt- och djurliv. Enligt SLU:s artdatabank är ungefär 15-25 procent av Norrlands rödlistade arter helt beroende av odlingslandskapet för sin överlevnad och enligt samma källa är igenväxning det största hotet mot den biologiska mångfalden i norra Sverige. Därför har vi ett mål om att bibehålla öppna arealer jordbruksmark i Norrland.

Samtidigt som vi gynnar den biologiska mångfalden i norra Sverige utarmas den i andra delar av världen. Sojaproduktionen i Sydamerika och palmoljaproduktionen i Sydostasien är förödande för den biologiska mångfalden och klimatet då de bidrar till skogsskövling och hög användning av bekämpningsmedel. All soja i fodret är certifierad redan idag men på sikt ska den Sydamerikanska sojan fasas ut, oavsett om den är certifierad eller inte. Idag finns inget system för certifiering av biprodukter från palmolja vilket är det som används i fodret. Kommande EU-lagstiftning om avskogning kommer att ställa högre krav på spårbarhet och intyg för både soja och palmolja. Myndigheternas riktlinjer för detta är ännu inte fastslagna.

Genom att ställa krav på det foder som köps in till våra gårdar samt hålla våra landskap öppna så kan vi göra skillnad och bidra till en hög biologisk mångfald som är mer motståndskraftig mot klimatförändringar.

Minska klimatbelastning på gård

Om man ser till Norrmejeriers klimatutsläpp kommer den största delen från mjölkproduktionen på gårdarna. Ser man på mjölkgårdens totala utsläpp av växthusgaser kommer den största andelen från kornas fodersmältning, därefter kommer utsläppen från själva foderproduktionen. När man gör en klimatberäkning på gård räknar man bara på utsläppen, inte den koldioxid som lagras in med hjälp av vallen. Det kan därför ge en missvisande bild av hur stort klimatavtrycket är från jordbruket.

Norrland har unikt bra förutsättningar för odling av gräs- och klöverbullar och därmed mjölk- och köttproduktion. De ljusa somrarnätterna, det kalla klimatet och den goda tillgången på vatten bidrar till snabbt växande gräs och klöver med ett högt närings- och energiinnehåll. De fleråriga vallarna bidrar även till mindre

erosion av jordar och högre mullhalt som binder både vatten och koldioxid i marken.

Vi är en del av lösningen och tror att vår produktion kan visa vägen mot en mer hållbar och stabil livsmedelsförsörjning. För att nå dit måste vi minska klimatavtrycket från gårdarna och vi har satt mål på att vi ska minska med 25% till 2031, från basår 2021.

Fördelning av klimatutsläpp på gård i procent

God djuromsorg och kvalitetssäkrade gårdar

Den svenska djurskyddslagstiftningen ligger på en hög nivå jämfört med flertalet andra länder. God djuromsorg är en mycket viktig fråga för oss på Norrmejerier då korna är hjärtat och hjältarna i vår verksamhet.

Norrmejeriers kvalitetssäkringssystem för mjölkproduktion, Norrgården, bygger på lagar, förordningar, föreskrifter, tvärvillkor, branschpolicy och branschriktlinjer. Alla Norrmejeriers gårdar revideras i normalfallet minst en gång vartannat år av Norrmejerier. För gårdar som inte har några revisionsavvikelser kan revisionsfrekvensen utökas till vart tredje år. Upptäcks allvarliga avvikelser kan gården stängas av omedelbart för leverans av mjölkkråvara till mejeriet och då kontaktas även berörd myndighet och LRF omsorgsgrupp eller motsvarande.

Norrmejerier är medlem i KRAV och all ekologisk mjölkkråvara som används i Norrmejeriers produkter är KRAV-certifierade och kontrollerade enligt KRAVs standard för ekologisk mjölkproduktion.

Antibiotikaresistenta bakterier ökar snabbt runt om i världen. Världshälsoorganisationen WHO klassar antibiotikaresistens som ett av de största hoten mot folkhälsan. Sverige inklusive Norrland har generellt en restriktiv användning av antibiotika och enligt Europeiska läkemedelsmyndighetens årliga rapport är Sverige återigen ett av de länder som använder minst antibiotika i Europa. I Sverige är användningen av antibiotika receptbelagd och enbart sjuka djur behandlas med antibiotika. Det har gjort att resistensläget i Sverige är relativt gott.

Bidra till lokalsamhället i Norrland

Norrmejerier bidrar till lokalsamhället i Norrland på flera olika sätt. Dels genom att bidra till en levande landsbygd, högre livsmedelsförsörjning, arbetstillfällen och öppna landskap, dels genom lokala inköp och bidrag i form av sponsring till norrländska barn- och ungdomsverksamheter. Norrmejerier bedriver samarbete med Hjältarnas hus för att stödja svårt sjuka barn och deras familjer, samt med Folk tandvården i de fyra nordliga länen. Norrmejerier samarbetar även med Umeå Stadsmission där produkter som inte kan säljas

på exempelvis kort hållbarhetsdatum doneras till Stadsmissionen som delar ut dom i sina matkassar eller säljer i sin butik till kraftigt reducerade priser till ekonomiskt utsatta. Även i Luleå doneras produkter med kort datum till en verksamhet som hjälper ekonomiskt utsatta i samhället.

Hållbara inköp

Förutom mjölkkråvara gör Norrmejerier även en rad andra inköp. Det kan vara allt från bärberedningar i våra produkter, nya maskiner till produktionen, kontorsmaterial och tjänsteavtal. Det innebär att vi, förutom djuromsorg, livsmedelssäkerhet och kvalitet, kontinuerligt behöver säkra miljöskydd och ekosystem, mänskliga rättigheter, arbetstagares villkor, affärsetik, antikorruption med mera vid både inköp och samarbeten. Alla våra leverantörer har undertecknat Norrmejeriers uppförandekod för leverantörer.

Norrmejerier har nolltolerans mot mutor och korruption och har därför ett strikt regelverk för relationerna med kunder och underleverantörer för att undvika misstankar om oegentligheter.

Minimera negativ påverkan – vår verksamhet

För att nå en hållbar produktion behöver alla steg i verksamheten effektiviseras och bli mer resurssnåla. Fokus ska ligga på att minska klimatutsläppen, vattenanvändningen och svinnet. Transporterna ska optimeras och fossila bränslen ska fasas ut.

Övergripande målsättningar

- Minska klimatbelastningen i hela värdekedjan
- Minska svinn, avfall, energi- och vattenanvändning
- Minska utsläppen från transporter och fasa ut fossila drivmedel

Ett levande
Norrländ
Våra gårdar och omvärld

Innovation &
utveckling
Vår framtid

Minimera negativ
påverkan
Vår verksamhet

Medarbetarskap &
ledarskap
Våra medarbetare

Resultat

Hållbarhetsresultat

Mål mot 2025, 2030, 2035	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Mejeri			
Minska klimatutsläppen från egna verksamheten med 42% (Scope 1 & 2) till 2031, basår 2021 (ton CO ₂ eq)	2 114	2 015	1 874
Mejerierna skall senast 2026 använda 100% förnybara energikällor (%)	98	98	99
Mejerierna skall minska den totala energianvändningen med 20% till 2030 jämfört med basår 2021, GWh (jämfört med basår i %)	107,3 (+1,2%)	109,7 (+2,5)	106,1
Mejerierna skall minska matsvinnet i produktionen per kg invägd mjölk till max 3% 2030 (%)	7,3	6,7	6,3
Mejerierna skall minska den totala vattenförbrukningen med 15%* till 2030 jämfört med basår 2021, m ³ (% minskning jämfört med basår 2021)	750 732 (+0,7%)	771 130 (+3,2%)	745 527
Transport			
Transporter och tjänstebilar skall senast 2030 använda 100% förnybara drivmedel, delmål >50% 2025. (%)	40	47	38

* Vattenförbrukningen inkluderar inte vatten från egen vattentäkt i Burträsk

Produktion och logistik i världsklass

Norrmejerier har som ambition att nå en produktion och logistik i världsklass. För att komma dit behöver vi bli mer resurseffektiva, vara innovativa och modiga, och våga testa nya lösningar. Vi måste göra det vi kan för att minska klimatutsläppen och säkra framtiden för kommande generationer.

Vi är väl medvetna om att vi måste minska utsläppen av växthusgaser, vattenanvändningen och vårt svinn. För att styra vår verksamhet mot våra hållbarhetsmål samt säkerställa att vi uppfyller gällande lagstiftning har vi ett miljöledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001.

Minska klimatbelastningen i hela värdekedjan

Norrmejeriers värdekedja inkluderar allt från jordbruk och produktion till kyllagring och transporter och vi har därför en stor påverkan på klimatet.

Norrmejeriers beräkningar av klimatpåverkan bygger på strukturerad och kontinuerlig mätning av energi och utsläpp. Vi genomför beräkning av växthusgasutsläpp enligt GHG protokollet (Greenhouse Gas Protocol). De utsläpp som redovisas omfattar direkta utsläpp från förbränning i den egna verksamheten i scope 1, indirekta utsläpp från inköpt energi i scope 2*, samt delar av indirekta utsläpp i scope 3. I scope 3* ingår indirekta utsläpp från inköpta råvaror, förpackningar, tjänsteresor och transporter samt produktion och distribution av energi och fordonsbränslen.

Under 2023 godkändes Norrmejerier klimatmål enligt Science Based Targets. Det innebär att målen är vetenskapligt baserade och i enlighet med Parisavtalets ambition om max 1,5 graders uppvärmning. För scope 1 och 2 är målet 42% minskning och för scope 3 är målet 25% minskning av utsläppen till 2031 med basår 2021.

*se beskrivning s.28

42 %

Minskning av direkta utsläpp av klimatpåverkande gaser relaterat till bränsleförbrukning som sker i samband med egna aktiviteter. För Norrmejerier gäller detta utsläpp från diesel vid intransport av mjölk, eldningsolja och utsläpp från tjänsteresor. Minskning av indirekta utsläpp av klimatpåverkande gaser är utsläpp från energiförbrukning som produceras någon annanstans, men som Norrmejerier nyttjar som el och fjärrvärme.

25%

Minskning av indirekta utsläpp av klimatpåverkande gaser från inköpta varor och tjänster, så som mjölkråvara, träpellets, transporter och förpackningar.

Minska klimatbelastningen från energi på mejerierna

För att nå våra klimatmål behöver vi både minska vår energiförbrukning samt byta ut till 100% fossilfria energikällor. Målsättningen är att senast 2026 ha 100 procent fossilfri energi. I nuläget ligger vi på 98 procent. Orsaken till det är att Umeå och Luleå mejeri har kvar oljepannor till reservkraft vid underhåll, avbrott i strömförsörjning eller vid extrem kyla.

Energianvändning i produktion och fastigheter (MWh)

	2023	2022	2021
Total energianvändning	107 330	108 733	101 240
Total förnybar energi	104 941	107 050	100 379
El (vattenkraft)	68 809	66 722	64 021
Biogas	22 372	21 954	22 202
Fjärrvärme	173	160	181
Träpellets	9 357	12 203	12 378
Återvunnen värme	4 230	6 011	6 439
Total icke förnybar energi	2 389	1 682	861
Olja	2 389	1 682	861

Minska klimatbelastningen från transporter

Norrmejeriers målsättning är att alla transporter och tjänstebilar ska köras på 100% förnybara drivmedel 2030 med delmål på 50% 2025.

Omställningen till mer hållbara transporter är en utmaning för hela branschen och kanske särskilt i Norrland. Därför är ett nära samarbete med lastbilstillverkare, bränsleföretag och andra delar av livsmedelskedjan avgörande. Dessutom behöver politiken skapa förutsättningen för ett skifte genom utbyggnad av infrastruktur för tanknings- och laddningsmöjligheter även i glesbygd. Att skattebefrielse på biogasen tagits bort samt att reduktionsplikten minskar kraftigt försvårar för företag att klara transportomställningen. Norrmejerier har investerat i en biogasbil för intransport av mjölk som togs i bruk i november 2023.

Vi arbetar dessutom hela tiden med att optimera befintliga transporter enligt principen att den mest hållbara milen är den mil som aldrig behöver köras. Färre mil ger både lägre kostnader, mindre utsläpp, samt bidrar till mindre vägslitage.

Norrmejeriers klimatpåverkan

SCOPE 1: cirka 2 114 ton CO₂eq

Direkta utsläpp av klimatpåverkande gaser relaterat till bränsleförbrukning som sker i samband med egna aktiviteter. För Norrmejerier gäller detta utsläpp från diesel vid intransport av mjölk, eldningsolja och utsläpp från tjänsteresor.

Intransporter mjölk

Mejerier, kontor & tjänsteresor

SCOPE 2: cirka 10 ton CO₂eq

Indirekta utsläpp av klimatpåverkande gaser är utsläpp från energiförbrukning som produceras någon annanstans, men som Norrmejerier nyttjar som el och fjärrvärme.

Mejerier & kontor

SCOPE 3: mer än 202 000 ton CO₂eq

Indirekta utsläpp av klimatpåverkande gaser från inköpta varor och tjänster, så som mjölk-råvara, träpellets, transporter och förpackningar.

Mjölkgårdar/leverantörer

Uttransporter

Förpackningar

Minska matsvinn, avfall och vattenanvändning

Minska matsvinn och avfall

Varje kilo råvara och färdig produkt som kasseras är en förlust utifrån både ekonomi, klimat och livsmedelsförsörjning. Minskat svinn är en högt prioriterad fråga hos Norrmejerier. Norrmejerier är sedan 2020 anslutna till den nationella överenskommelsen för minskat matsvinn, även kallat SAMS. Initiativet, som leds av IVL Svenska Miljöinstitutet, samlar livsmedelsaktörer och myndigheter som tillsammans skall bidra till att halvera det globala matsvinnet till 2030 och minska matsvinnet i hela kedjan från primärproduktionen till konsumenten.

För att få bättre överblick har vi under haft ett pågående arbete med att se över mätpunkter och uppföljningsmetod för svinn.

Under 2023 inledde Norrmejerier ett samarbetet med Umeå Stadsmission. Produkter som vi inte kan sälja för att de t.ex. närmar sig bäst före datum, donerar vi till Stadsmissionen som delar ut dom i sina matkassar eller säljer i sin butik till kraftigt reducerade priser till ekonomiskt utsatta. På så sätt bidrar vi till samhället samtidigt som vi minskar vårt svinn.

Minska vattenanvändning och utsläpp till vatten

Även om Norrland generellt har bra grundvattennivåer och god vattentillgång jämfört med andra delar av världen och södra Sverige, är en ansvarsfull vattenanvändning en viktig hållbarhetsfråga. Vi följer kontinuerligt vattenanvändningen och utsläpp till vatten.

Vid investeringar i ny utrustning är låg vattenförbrukning en viktig aspekt.

Vi arbetar löpande med att optimera vår vattenförbrukning och målet är att minska den totala mängden vatten i produktionen med 15 procent mellan 2021 och 2030.

Vi ska ha en effektiv vattenanvändning men det får aldrig äventyra livsmedelssäkerheten. Vi mäter och följer vår vattenanvändning varje dag för att hitta effektiviseringar.

En av de största miljöriskerna i produktionen är utsläpp av för stor mängd rester av mejeriprodukter i avloppet och det är därför viktigt att ha kontroll på dessa. Genom sitt näringsinnehåll är det en miljöbelastning som kan orsaka driftstörningar i det kommunala reningsverket och äventyra mejeriernas miljövillkor. Därför sker en kontinuerlig uppföljning av bland annat pH-värde och mängd organiska ämnen och fosfor i avloppsvattnet. Allt i syfte att upptäcka och åtgärda avvikelser.

Umeå mejeri har sedan flera år tillbaka en egen biogasanläggning och ett eget reningsverk som tar emot näringsrika rester från mejeriproduktionen i Umeå och Burträsk. Anläggningen utvinner energi som återanvänds i mejeriproduktionen vid Umeå mejeri och kvar blir ett renat avloppsvatten som kan hanteras av det kommunala reningsverket i Umeå. Luleå mejeri levererar sina rester från produktionen till den kommunalt ägda biogasanläggningen i Luleå.

Utsläpp från transporter (CO ₂ eq, ton)			
	2023	2022	2021
Total	3 824	94 361	5 893
Intransporter mjölk	2 035	2 102	3 147
Uttransporter	1 675	2 147	2 637
Tjänstebilar	65	63	79
Bruksbilar	11	9	11
Tjänsteresor	34	28	10
Tjänsteresor egen bil	4	9	9

Restprodukter och avfall (ton)			
	2023	2022	2021
Totalt	1 391	1 425	1 534
Avfall till återvinning	597	642	246
Avfall till energiutgivning	542	701	1 196
Avfall till deponi	252	82	90
Farligt avfall	261	96	100

Säkra hög livsmedelssäkerhet och utmärkt produktkvalitet

När man arbetar med livsmedelssäkerhet måste man ta varje litet steg i värdekedjan på lika stort allvar, oavsett om man är mjölkproducent på en gård, arbetar inom mejeriet eller med logistik. Vi säkerställer att varje del i hela värdekedjan fungerar, så att det som konsument ska kännas tryggt och säkert att välja Norrmejeriers varumärken.

Norrmejerier följer noggrant lagar, regler och riktlinjer. Därutöver har vi ett flertal certifieringar och följer standarder för att garantera trygghet vad gäller livsmedelssäkerhet, hygien, spårbarhet, miljö och arbetsmiljö. Verksamheten är certifierad enligt FSSC 22000 (The Foundation Food Safety System Certification) och arbete med HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) är en del av det systematiska arbete som sker för att förebygga, reducera och undanröja risker. Beslut om huruvida en produkt ska återkallas eller dras tillbaka från marknaden fattas alltid med utgångspunkt i konsumentens säkerhet respektive produktkvalitet. I mejeriverksamheten pågår ett ständigt kvalitetsarbete med hjälp av riskanalyser, kontroller, verifieringar, avvikelshantering och ständiga förbättringar. Statistik över konsumentreklamationer är en viktig input i förbättringsarbetet.

Under första kvartal 2023 inkom reklamationer gällande bismak på mjölk. Utredning visade att en störning på gård orsakat bismaken. Efter att åtgärder genomförts var produktkvaliteten återställd. Under sommaren uppstod problem med yoghurt som jäste och mjölk som blivit dålig innan bäst före-datum. Effektiva åtgärder genomfördes och under sista kvartalet 2023 har vi haft en god utveckling, där reklamationstalet legat på en betydligt lägre nivå. Vi är inte nöjda med det sammantagna reklamationstalet för 2023 och fortsätter att arbeta fokuserat med förbättringar för att reducera antalet konsumentreklamationer.

Reklamation och återkallelser

	2023	2021	2020
Inga återkallelser av produkter, antal återkallelser	0	0	0
Max 25 reklamationer 2025 och 15 reklamationer per miljon sålda förpackningar	65	64	44

”Biogasanläggningen gör oss cirkulära”

Vid Umeå Mejeri har Norrmejerier en egen biogasanläggning. Genom att röta bi- och överskottsprodukter från produktionen återvinns energi i form av biogas som används på anläggningarna.

– Samtidigt som vi strävar efter att minska svinnet i produktionen så kommer det alltid att finnas ett visst flöde vid diskar och produktbyten som inte går att ta hand om till säljbara produkter, berättar Elin Bölske, miljöspecialist på Norrmejerier. I biogasanläggningen tar vi hand om restflöden från både Burträsk och Umeå mejeri och får energi tillbaka till processerna på Umeå mejeri.

Vilken nytta ger biogasanläggningen?

– Biogasanläggningen både renar vårt avloppsvatten och ger oss energi av svinnet. 2023 kom nästan hälften, 45%, av energin för att göra ånga till processerna från biogasen.

Vad händer med resterna från rötprocessen?

– Restprodukten vid rötningen är ett slam som innehåller mängder av näringsämnen och därför kan användas som biogödsel i lantbruk. På det viset blir kretsloppet slutet från jord till ko till mjölk och tillbaka till jorden.

Innovation och utveckling

Med mod, framtidstro och nyfikenhet ska vi hitta nya innovativa lösningar för att erbjuda långsiktigt hållbara produkter. Vi ska ingå i samarbeten som tar oss framåt och bidrar till ekologisk och ekonomisk nytta. Norrmejerier ska skapa stolthet och mervärde.

Övergripande målsättningar

- Bidra till hållbar omställning genom innovativa produkter, nya tekniker och en resurseffektiv produktion
- Öka andelen återvinningsbara förpackningar
- Skapa stolthet och affärsnytta för ägare och Norrmejerier
- Norrmejerier ska vara våra kunders prioriterade samarbetspartner
- Norrmejerier ska vara våra konsumenters självklara val

Ett levande
Norrland
Våra gårdar och omvärld

Innovation &
utveckling
Vår framtid

Minimera negativ
påverkan
Vår verksamhet

Medarbetarskap &
ledarskap
Våra medarbetare

Resultat

Hållbarhetsresultat				
Mål	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	
Förpackningar				
100% av kartongförpackningarna skall vara FSC-certifierade 2023 (%)	100	100	96	
100% av förpackningar i samtliga förpackningsnivåer ska gå att materialåtervinna 2025 (%)	85	87	90	
Alla förpackningar skall bestå av 100% förnybar eller återvunnen råvara senast 2030 (%)	88	86	84	
Kund				
2025 ska vi rankas som topp 3 inom hållbarhet & CRS av våra kunder (kedjebarometern)	3 av 11 (mejeri)	i.u*	7 av 11	
	4 av 6 (ost)		(mejeri)	
			5 av 7 (ost)	

* Resultat saknas

En del av den gröna omställningen i Norrland

Norrland driver omställningen till gröna industrier och visar vägen för hur vi kan producera på ett mer hållbart sätt. Vi är stolta norrlänningar och vet att även Norrmejerier har en viktig del i detta. Vår produktion bidrar till det ökade behovet av livsmedelsförsörjning och till en levande landsbygd i norra Sverige där fler vill bo och arbeta. Vi har förutsättningarna och vi har viljan att göra skillnad för framtiden.

Krav vid inköp

Vid alla inköp av råvaror, ingredienser, förpackningsmaterial och tjänster ställer vi höga krav.

Exempelvis ska all ekologisk råvara ska vara KRAV-certifierad, alla mejeriprodukter ska vara fria från GMO, palmolja och soja. Kakaon ska vara certifierad enligt UTZ/Rainforest alliance, alla kartongförpackningar ska vara FSC-certifierade och all förnybar plast i våra primärförpackningar ska vara certifierad enligt Bonsucro eller ISCC.

Hållbara förpackningar

Förpackningar är en viktig fråga för Norrmejerier och för våra konsumenter. Vårt långsiktiga mål är att 100% av våra förpackningar i samtliga förpackningsnivåer ska gå att materialåtervinna år 2025 och att alla förpackningar ska bestå av 100% förnybar eller återvunnen råvara år 2030. Huvuddelen av våra förpackningar består idag av kartongmaterial vilket går att materialåtervinna. När det gäller plast ser situationen annorlunda ut.

Förpackningsmaterial (ton)			
	2023	2022	2021
Totalt	3 021	2 801	3 273
Papp och well	2 209	2 206	2 645
Plast	781	563	608
Aluminium	12	12	i.u.
Etiketter	14	15	15
Lim	4	5	5
Andel återvinningsbart material totalt (%)	85	87	90
Andel återvinningsbar plast totalt (%)	46	42	51
Andel förnybart material totalt (%)	86	84	77
Andel återvunnet material totalt (%)	14	11	8
Andel icke förnybart material (%)	14	16	23

”Ett hållbart samarbete”

Ambea och Norrmejerier inledde 2023 ett nytt samarbete som ska bidra till matglädje hos drygt 8000 svenska omsorgstagare, lägre klimatpåverkan och en etisk leverantörskedja.

- Valet av Norrmejerier grundar sig i ett genomtänkt hållbarhetskoncept i ”Norrlogisk”-konceptet, men också att det är etisk leverantörskedja utan kopplingar till Ryssland samt attraktiva kommersiella villkor. Norrmejerier, som ägs av norrländska mjölkbönder, är en anrik svensk leverantör med högt kvalitetsfokus. Vi ser fram emot att kunna bjuda våra omsorgstagare på mejeriprodukter från Norrmejerier säger Joakim Fagerudd, inköpschef på Ambea.

Ambea, som är moderbolag till Vardaga, som driver cirka 100 äldreboenden i Sverige, och Nytida, som driver cirka 450 boenden inom social omsorg i Sverige, har valt Norrmejerier som ny mejerileverantör.

- Vi har genomfört en ny upphandling av mejeriprodukter i Sverige som en konsekvens av Ambeas arbete att hitta leverantörer utan koppling till Ryssland och för att stärka vårt klimat- och miljöarbete, säger Mark Jensen, vd för Ambea.

Kriget i Ukraina är inte enda skälet till att Ambea byter leverantör. Mejeriprodukter har varit i fokus under en tid då priserna ökat mycket. Prisbildningen är därför också ett skäl, liksom klimatavtrycket.

Majoriteten av våra färskvaruförpackningar innehåller plastmaterial som går att materialåtervinna. Under 2023 bytte alla våra rivna ostförpackningar till monomaterial vilket gör dem bättre anpassade för materialåtervinning. Våra ostförpackningar för hårdost består av flerskiktmaterial av plast som idag inte går att materialåtervinna. Orsaken till det är att det idag inte finns något plastmaterial som både bevarar ostens kvalitet och går att materialåtervinna. Det pågår mycket utveckling och för att vara med och driva utvecklingen framåt är Norrmejerier med i ett projekt som kallas Circpack. I projektet testas olika lim och barriärmaterial i flerskiktmaterialen. Målet är att ta fram underlag för tydligare riktlinjer vid utformningen av flexibla förpackningar för att därigenom öka sorteringsgraden av plaståtervinning.

Produktutveckling

Norrmejeriers produkter kännetecknas av storslagna smakupplevelser med närhet och omsorg för vår natur. Vi utvecklar produkter med smakupplevelse, passion och välbefinnande i fokus. Vi vill göra det lätt att äta gott samtidigt som det är bra för dig och vår jord. Vi brinner för det vi gör och vill dela med oss av en storslagen norrländsk upplevelse till hela Sverige.

Norrlogiskt - framtidens mjölk

I februari 2023 lanserade vi varumärket Norrlogisk, en helt vanlig mjölk men med 25% lägre klimatavtryck. Gårdarna som levererar norrlogisk mjölk ger korna sojafritt foder samt ett fodertillskott som minskar metanproduktionen vid fodersmältningen. Det påverkar inte kornas hälsa eller välmående på något sätt men minskar metanproduktionen med 30%. Dessutom använder gårdarna gödsel med mindre klimatpåverkan, spridningsmetoder som ger mindre utsläpp samt endast grön el. Allt detta sammantaget ger en mjölk med minst 25% lägre klimatavtryck. Norrlogisk lanserades i hela Sverige för att ge alla möjlighet att välja hållbar produktion från Norrland. Tekniken finns för att producera mjölk med lägre klimatavtryck men det måste också finnas en betalningsvilja från kunder och konsumenter. Norrlogisk mjölk har inte sålt i den utsträckning som vi hoppats men vi ger inte upp – vi är övertygade om att detta är framtiden.

- ✓ All ekologisk mjölkråvara är KRAV-certifierad
- ✓ Alla mejeriprodukter är fria från genmodifierade organismer (GMO), palmolja och soja
- ✓ All kakao som används i produkterna är UTZ/Rain forest alliance certifierad
- ✓ All förnybar plast som finns i primärförpackningarna är Bonsucro- eller ISCC-certifierad

Norremejeriers mjölkbönder som mottog LRF's guldmedalj 2023 av H.M Konungen.

Jubilerande mjölkbönder

LRF Mjölks Guldmedalj är den högsta utmärkelsen som mejeriföreningarna delar ut för skicklighet och ansvarskänsla i arbetet med mjölk kvaliteten och för att ha levererat mjölk av toppkvalitet i 23 år. Under våren bjöds 2023 års pristagare till Stockholm för att ta emot guldmedalj av H.M Konungen i Bernadottebiblioteket på Stockholms slott.

Under året har vi även uppmärksammat de medlemmar som tilldelats plaketter och diplom för leverans av mjölk med utmärkt kvalitet.

Guldplakett

(18 godkända år med utmärkt kvalitet)

- David Andersson & Ulrika Olofsson, Robertsfors
- Håkan & Monica Lundgren, Junsele
- Lena & Jan Sjöström, Arnäsfall
- Åke Gulliksson, Bredbyn

Silverplakett

(13 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Alexander Öberg & Elin Georgsson, Bjurholm
- Lena Sjöström & Eric Lennartsson, Umeå
- Mattias & Thomas Nilsson, Vindeln

Bronsplakett

(8 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Martin Berglund & Pia Laula, Lycksele
- Åsa Bolinder, Vännäs
- Erik Lindström, Skellefteå
- Mikael Lindström, Skellefteå

Medaljen till 2023-års guldmedaljörer delades ut i Stockholm våren 2023 av H.M Konungen.

LRF:s guldmedalj 2023

(23 godkända år med utmärkt kvalitet)

- Stephan & Elisabeth Johansson, Flarken
- Göran Häggström, Vindeln
- Eva & Fredrik Israelsson, Tavelsjö
- Bengt Johansson, Umeå

- Jan & Susann Lindmark, Burträsk
- Maja Forslund, Kåge
- Oskar Stenvall, Lillpite

A photograph of a man with a grey beard and glasses, wearing a pink sweater, sitting at a table and listening intently. He is looking towards the right. In the background, several other people are blurred, suggesting a group meeting or conference. A large blue circle is overlaid on the top left corner of the image.

Medarbetarskap och ledarskap

Norrmejerier är ett stort, men litet företag där varje enskild medarbetare är betydelsefull. Vi fokuserar på det goda medarbetarskapet och skapar utrymme för mångfald, eget ansvar och utveckling.

Övergripande målsättningar

- Norrmejerier ska vara branschens mest attraktiva arbetsgivare och utgöra ett förstahandsval för såväl interna som externa intressenter i valet av arbetsgivare.
- Norrmejerier uppfattas som en hållbar arbetsplats där arbetsmiljöarbetet ligger i framkant och kulturarbetet är en naturlig del i vardagen.
- Norrmejerier ska bygga en ansvarstagande och engagerande företagskultur där medarbetare tar ansvar för sin kompetensutveckling.
- Norrmejeriers ledare skapar genom ett kommunikativt och engagerande ledarskap goda förutsättningar för goda resultat. Norrmejeriers ledare känner väl till och tillämpar Norrmejeriers ledarfilosofi.
- Norrmejerier är en dynamisk organisation där såväl struktur som kompetens möter upp mot marknadens och affärens förväntningar.

Ett levande
Norrländ
Våra gårdar och omvärld

Innovation &
utveckling
Vår framtid

Minimera negativ
påverkan
Vår verksamhet

Medarbetarskap &
ledarskap
Våra medarbetare

Resultat

Hållbarhetsresultat

	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Öka medarbetarengagemang			
Över 80% svarsfrekvens på medarbetarundersökningen (%)*	75	71	i.u
Nöjd-medarbetar-index (%). Senast 2025 ska Nöjd-Medarbetar-Index(NMI) vara över 55	55	53	i.u
Senast 2025 ska Ledarskapsindex vara över 3,5 (skala 1-5)	3.90	3.85	
Senast 2030 ska Norrmejerier nå värdet +40 för Ambassadorsindex/Rekommendationsbenägenhet(skala -100 à +100) (eNPS)	-41	-44	
Främja en säker, hälsosam och jämlik arbetsmiljö			
Senast 2025 ska sjukfrånvaron vara under 4% (%)	5,7	6,2	5,1
Inga arbetsplatsolyckor som leder till frånvaro (antal styck och % av totalt antal olyckor)**	5 (6)	5 (7)	5 (7)
Riskobservationer över 500 stycken per år (antal styck)**	177	211	479
Uppnå jämn könsfördelning bland Norrmejeriers ledande befattningshavare, det vill säga män och kvinnor är representerade inom spannet 40-60 procent (% kvinnor/% män)	37/63	32/68	29/71

* Exkluderat Luleå mejer på grund av nedläggning.

** Inkluderar inhyrd personal och entreprenörer.

Närhet

Genom att...

...ha god självinsikt och bjuda på mig själv.
...vara en närvarande, empatisk och relationsbyggande ledare/kollega.
...utmana och tydliggöra förväntningar.

Mod & handlingskraft

Genom att...

...leda andra/mig själv, ta initiativ och våga prioriteret.
...fatta beslut på tillräckligt god grund.
...genomföra beslut och gå från ord till handling.

Göra skillnad

Genom att...

...utveckla verksamheten och alltid vilja mer.
...nyfiket prova nya vägar.
...med erfarenhet, kunskap och förnuft välja klokt.

Värdegrundsarbete som förverkligar vår plan framåt

Norrmejerier är ett stolt norrländskt livsmedelsföretag och en arbetsplats där vi tillsammans bidrar till att göra gott för samhället och oss själva. Vi förenar vår passion och mångårigt hantverk med tekniska färdigheter när vi förädlar mjölk till produkter i världsklass.

Under 2023 har ett omfattande värdegrundsarbete genomförts i vilket många varit involverade och där värdegrunden i sin nya form har kommit att spegla Norrmejeriers strategi på ett tydligare sätt. Med en tydligt formulerad värdegrund är vi övertygade om att en stark och sund kultur kan byggas vilken möjliggör vår nya strategi och en långsiktig, lönsam mjölkproduktion i Norrland, men också en arbetsplats som våra medarbetare vill vara på och en organisation som samhället efterfrågar och vill efterlikna.

Den omarbetade värdegrunden vägleder våra medarbetare i att vara närvarande, empatiska och relationsbyggande ledare och kollegor som kan stötta, utmana och tydliggöra förväntningar i vardagen.

Värdegrunden stödjer oss att göra skillnad då vi nyfikat provar nya vägar och utvecklar vår verksamhet genom att genom att ta initiativ, välja klokt och med mod och handlingskraft gå från beslut till handling.

Vi vill att varje medarbetare ska känna sig betydelsefull för vår verksamhet med våra starka varumärken och innovation vill vi tillsammans skapa en inspirerande och utvecklande arbetsmiljö som det är roligt att komma till varje dag. Som en viktig del i vårt arbete med medarbetarskapet har vi under året initierat ett program i vilket alla medarbetare och ledare deltar. Genom medarbetarprogrammet ges vi möjlighet att arbeta med vår arbetsplatskultur, vi lär känna våra mål, vår vision, vårt uppdrag och affär. Tillsammans vill vi bygga en god kultur där arbetet upplevs engagerande och meningsfullt och där det

finns utrymme för det goda medarbetarskapet, för mångfald, eget ansvar och utveckling.

Det nya medarbetarprogrammet är ett naturligt steg i Norrmejeriers strävan att bli ett än mer modernt, inkluderande och motiverande företag att arbeta på. Under året att vi även skapat ny form för personalmöte där vi samlar alla medarbetare samt utvecklat och uppdaterat intranätet.

Beslut om avveckling av Luleå mejeri

För att säkerställa en lönsam mjölkproduktion i Norrland har Norrmejerier under året fattat ett beslut om avveckling av Luleå mejeri för flytt av produktion till Umeå mejeri. Denna förändring har initierats under hösten 2023 och beräknas pågå under ca 2 år. Beskedet om nedläggning har varit tufft och många känner med de medarbetare vid Luleå mejeri drabbas som av denna strukturella förändring.

Inför flytten av verksamheten har ett stort jobb gjorts kring kompetensförsörjning vid Luleå mejeri. Utbildning av nya medarbetare pågår kontinuerligt samtidigt som en del medarbetare valt att söka sig vidare till nya uppdrag. Totalt berör förändringen 60 talet tjänster vid Luleå mejeri.

Hela flytten av produktionen från Luleå mejeri till Umeå mejeri har organiserats som ett stort projekt i vilket ett delprojekt är att jobba med frågor om kompetensförsörjning. I det arbetet samverkar ledare, HR som fackliga representanter.

Medarbetarundersökning 2023

Liksom tidigare år har Norrmejerier genomfört en medarbetarundersökning där frågor ställts utifrån fyra frågeområden; individen, team/kollegor, närmaste chef samt organisationen. Resultaten utgör en grund för de avdelningsspecifika handlingsplaner som sedan skapas.

Kompetensförsörjning

Norrmejerier liksom många andra industri- och teknikföretag i Norrland utmanas idag i frågan om kompetensförsörjning. Konkurrensen om teknisk och processkunnig kompetens är stor och för att tillse att rätt kompetens finns på rätt plats både idag och i framtiden står frågan högt på agendan. En bredd av insatser för kompetensutveckling och kompetensförsörjning genomförs, bland annat pågår samarbeten med högskolor och universitet, externa

utbildningsleverantörer, samarbeten med andra industrier samt interna utbildningar i bland annat produktkvalitet och miljöarbete. Under 2023 har vi fortsatt samarbetet med viktiga utbildningsleverantörer, skolor och lärosäten såväl i Sverige som i Danmark. Vid lärosätet Kold College i Danmark har en medarbetare från Norrmejeriers deltagit under 2023.

Arbetsmiljö

Vi har en nollvision vad gäller olycksfall i arbetet. Norrmejerier skall vara en trygg, säker och hälsosam arbetsplats där människor mår bra på jobbet. De som arbetar inom Norrmejeriers verksamhet ska inte drabbas av ohälsa eller komma till skada på grund av arbetet. Norrmejerier arbetar därför löpande med rapportering av riskobservationer, tillbud och olyckor. För rapportering används verktyget LIA, Livsmedelsbranschens informationssystem om arbetsmiljö. Vid all rapportering startar en orsaksutredning för åtgärder som ämnar att förhindra att händelser upprepas. Detta säkerställer att alla ärenden tas om hand systematiskt och möjliggör ett förbättringsarbete. De händelser som i dag rapporteras i LIA är: riskobservationer, tillbud, olyckor, färdolycksfall, arbetsjukdom, kränkning/diskriminering såsom trakasserier, mobbing, särbehandling eller sexuella trakasserier.

Arbetsmiljö – risker, tillbud och olyckor 2023

	Norrmejerier	Entreprenörer/ inhyrda
Riskobservationer (antal)	175	2
Tillbud* (antal)	98	2
Olycksfall (antal)	75	9
- Olycksfall med frånvaro (antal %)	4 (5)	1 (10)
Färdolycksfall** (antal)	10	0
Arbetssjukdom*** (antal)	0	0
Andel olyckor**** utan frånvaro per 200 000 arbetade timmar (antal)	20,9	i.u.
Andel olyckor**** med frånvaro per 200 000 arbetade timmar (antal)	1,2	i.u.

* Tillbud har upptäckts av medarbetare, samtliga inrapporterade tillbud har egna handlingsplaner.

** Med färdolycksfall menas en olycka som inträffar på väg till eller från arbetet, t ex man halkar eller cyklar omkull.

*** Med arbetssjukdom menas en sjukdom som orsakats av något i arbetsmiljön, t ex buller, kemiska ämnen eller tungt och ensidigt arbete.

**** Exklusive färdolycksfall.

Medarbetare	2023	2022	2021
Medeltal anställda räknat som antal årsarbeten totalt*	413	440	473
Geografisk fördelning, (%)			
Norrbottnens län (andel kvinnor i %)	15 (21)	16 (20)	18 (22)
Västerbottnens län (andel kvinnor i %)	85 (28)	84 (24)	81 (24)
Övriga Sverige (andel kvinnor i %)	0 (0)	1 (0)	1 (0)
Yrkeskategori, (%)			
Kollektivanställda (andel kvinnor i %)	55 (18)	62 (14)	62 (23)
Tjänstemän (andel kvinnor i %)	45 (37)	38 (40)	38 (40)
Anställningsformer, (%)			
Tillsvidareanställning	93	89	90
Heltidsanställning	98	98	97
Medarbetare som omfattas av kollektivavtal	100	100	100

Siffrorna kommer i huvudsak från Norrmejeriers interna lönesystem Agda.

* Inhyrd personal exkluderad

Ålderfördelning 31 december 2023, (%)

	under 30 år	30-50 år	över 50 år
I styrelsen, %	0	58	42
I företagsledningen, %	0	44	56
Totalt i hela företaget, %	18	49	33

Siffrorna kommer i huvudsak från Norrmejeriers interna lönesystem Agda.

Allas lika värde

Norrmejerier tolererar inga former av diskriminering och sexuella trakasserier. Skulle händelser av denna typen uppstå finns upparbetade rutiner där samtliga medarbetare uppmanas anmäla till sin närmaste chef alternativt skyddsombud, fackorganisationer, företagshälsovård, annan chef eller till HR. Under våren 2023 har en fördjupad undersökning gjorts kring upplevelsen av kränkande särbehandling inom hela organisationen i syfte att uppmärksamma avvikelser samt rikta behov av insatser rätt i organisationen.

Norrmejerier strävar efter att våra medarbetare, vad gäller mångfald och inkludering, ska återspegla vårt samhälle. Norrmejeriers likabehandlingsplan syftar till att motverka diskriminering och i stället uppnå lika möjligheter för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Detta är ett ständigt pågående arbete.

Löner och anställningsvillkor ska följa kollektivavtal och Norrmejerier genomför årligen en lönekartläggning i syfte att upptäcka, åtgärda och förhindra diskriminerande skillnader i lön mellan kvinnor och män.

Jämställdhet i %

	2023		2022		2021	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Styrelse (%)	62	38	75	25	55	45
Företagsledning (%)	67	33	67	33	75	25
Övriga ledare (%)	67	33	68	32	67	33
Medarbetare totalt tjänstemän (%)	63	37	60	40	60	40
Medarbetare totalt kollektiva (%)	82	18	86	14	77	23

Siffrorna kommer i huvudsak från Norrmejeriers interna lönesystem Agda.

Förvaltnings- berättelse

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Norrmejerier Ekonomisk förening avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2023.

Information om verksamheten

Norrmejerier är en ekonomisk förening som ägs av mjölkproducenter i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. Produktion sker vid mejerierna i Luleå, Burträsk och Umeå.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång

2023 präglades av stor turbulens på marknaden. Debatten om höga matpriser i kombination med att konsumenterna fokuserade på lågpris, ökat kampanjtryck och en större grad av rörelse i val av butik från konsumenternas sida. Ica tappade mark under året medan Axfood och Lidl vann mark, vilket i sin tur påverkade oss negativt. Det stora pridfokuset påverkar förstås en premiumleverantör som Norrmejerier, men sammantaget klarade vi oss över förväntan.

Sammantaget levererade Norrmejerier en kraftig resultatförbättring jämfört med 2022 på 39 miljoner kr. Vi visade därmed en tydlig resultatförbättring för andra året i rad efter det mycket svaga 2021. Vi betalade också det näst högsta mjölkpriset i Norrmejeriers historia, endast ca 10 öre lägre än rekordåret 2022. Vi minskade dessutom gapet mot Arlas mjölkpris under året, motsvarande ca 130 miljoner kr. Dock ska sägas att fortsatt är lönsamheten för våra ägare mycket ansträngd på grund av de kostnadsökningar och den ränteutveckling vi sett de senaste åren och vi behöver därför arbeta hårt för att stärka mjölkpriset under kommande år. Vi har därför aviserat en prishöjning under inledningen av 2024 i syfte att förstärka mjölkpriset under våren. Det stärkta resultatet innebär att vi återigen kan göra en vinstdelning till våra ägare vilket är positivt för deras ansträngda ekonomi.

I slutet av 2022 fastslogs en ny strategisk plattform med fokus på lönsam tillväxt, produktionseffektivitet och en effektivare

råvaruhantering. I början av 2023 kompletterades den av kategoristrategier, en för Mejeri och en för Ost som mer i detalj beskriver hur vi ska skapa lönsam tillväxt i våra kategorier. Även det effektiviseringsprojekt vi startat inom vår Varuförsörjning kompletterades med detaljerade planer under året för att öka vår effektivitet. Baserat på detta har också en finansiell plan utarbetats för 2024–2026, som indikerar en tydlig resultatförbättring under de kommande åren. Under året togs beslutet att avveckla Luleå mejeri i syfte att öka effektiviteten i verksamheten. Stängning av Luleå sker senast 2025.

Trots minskade volymer har den totala omsättningen ökat under året till följd av de prisökningar som vi gjorde under slutet av 2022 och som under 2023 fått effekt på helåret. Dessa prisökningar drevs på av stora kostnadsökningar både hos våra ägare och hos Norrmejerier under 2022. Kostnadsökningarna har fortsatt under 2023 även om vissa insatsvaror hos våra ägare gått ner men istället har räntekostnaderna ökat dramatiskt för både våra ägare och Norrmejerier. Trots att vi betalat 10 öre lägre för mjölkråvaran har även betalningsförmågan stärkts, dvs summan av resultatet och betald ersättning för mjölkråvaran, vilket förklarar av det stärkta resultatet.

I början av året rikslanserade vi Norrlogisk mjölk som har minst 25 % lägre klimatavtryck än det genomsnittliga klimatavtrycket för svensk mjölk, enligt klimatberäkningar från branschens ledande aktörer. Den tuffa marknadssituationen var inte optimal för lanseringen av en premiummjölk så volymerna har inte blivit lika höga som vi trodde när projektet startade men vi har en stabil försäljning inom dagligvaruhandeln i Norrland och via Foodservice på riket. Utöver det har vi fått mycket bra publicitet och lanseringen kommer vara till stor hjälp framåt för att genomföra vår nya strategi.

Vår position på lokalk marknaden inom dagligvaruhandeln är fortsatt stark trots fokuset på lågpris under året. Däremot fortsätter den negativa trenden av mjölkkonsumtion i Sverige och under 2023 såg vi dessutom att svensken totalt sett konsumerade mindre mat än tidigare vilket är en konsekvens av den pressade hushållsekonomin. Under året har vi gått från ett mindre

fettöverskott till i stort sett fettbrist vilket är positivt även om marknaden varit hårt prispressad och kampanjdriven. Vi har även tagit stora steg i våra affärer inom Foodservice med framförallt nya affärer på restaurangsidan.

Våra riksvärnsmärken Västerbottensost®, Verum® och Fjällfil® har med tanke på marknadssituationen haft tuffa år där lågpris prioriterats framför varumärke och kvalitet. Däremot såg vi en återhämtning under andra halvåret där framförallt Västerbottensost® haft en bra utveckling. Västerbottensost® är ett hantverk och en levande produkt varför tiden det tar för den att mogna alltid kan variera. Försäljningen av Fjällfil® har likt som för Västerbottensost® haft utmaningar efter de prishöjningar som genomförts då det är en premiumfil som är prissatt högt i kategorin. Under året har vi lanserat en ny smak, Fjällfil® Lingon som tagits emot väldigt bra av marknaden med höga volymer och det som först var tänkt som en säsongartikel blev en permanent artikel i hyllan hos våra kunder. Situationen på marknaden har däremot inte drabbat Verum® fil på samma sätt och volymerna har varit stabila med en underliggande tillväxt på smaksatt fil medan den naturella minskat något. Idag är Verum® Blåbärsfil Sveriges största smaksatta fil. Däremot har både Fjällfil® och Verum® yoghurt haft negativ volymutveckling både med anledning av kvalitetsproblem men också har den tuffa konkurrensen inom yoghurt påverkat.

Under året har ärendet kring det åläggande som Norrmejerier fick från Konkursverket i slutet av 2021 gällande verksamheten i det tidigare dotterbolaget Lincargo AB stängts. Norrmejerier fortsatte samarbetet med Konkursverket under året och efter deras slutgiltiga beslut kunde vi konstatera att effekten blev lägre än det belopp vi reserverat vilket innebär att ärendet påverkar 2023 års resultat positivt.

Hållbarhet är en del av affären och har därför en viktig roll i strategin framåt. Att utmana och sträva längre ligger i linje med en förväntan hos myndigheter, kunder, konsument, leverantörer och i den egna organisationen.

Därför står det strategiska och operativa hållbarhetsarbetet i hela kedjan, från gård till dess att förpackningarna återvinns, i centrum för Norrmejeriers strategi. Hållbarhetsredovisningen är även detta år en integrerad del i den ordinarie årsredovisningen.

Medlemmar och invägning

Antalet medlemmar vid årets slut uppgår till 350 (365), varav aktiva 275 (290). 35 har beviljats utträde. Nyttillkomna under året uppgår till 2 och 9 ägarbyten på gård dvs nya ägare som tagit över verksamheten från avgående medlemmar. Medlemmarnas inbetalda insatskapital uppgår per 2023-12-31 till 104 488 kkr. Norrmejerier har en total invägning under 2023 på 196 Mkg mjölk, vilket är 2 Mkg mindre än föregående år. Norrmejeriers andel ekologisk mjölkkråvara är 7% vilket är en halvering mot föregående år och inga nya ekoleverantörer har tillkommit under 2023, och andelen Norrlogisk mjölkkråvara är 3%.

Förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer

Under 2023 togs en ny strategisk plattform fram med fokus på lönsam tillväxt, produktionseffektivitet och en effektivare råvaruhantering. Till det har också en finansiell plan utarbetats för 2024–2026, som indikerar en tydlig resultatförbättring under de kommande åren. Under året togs också beslutet att avveckla Luleå mejeri i syfte att öka effektiviteten och minska kostnaderna. Stängningen i Luleå sker senast 2025 med full resultateffekt 2026.

Vi förväntar oss en fortsatt utmanande marknad under 2024. Vissa positiva indikationer skönjdes i slutet av 2023, men vi tror att även 2024 kommer att påverkas av en återhållsamhet från konsumenternas sida i väntan på att räntorna börjar sjunka och andra faktorer stabiliseras. Kunderna är fortsatt fokuserade på låga priser och kampanjer, vilket utmanar oss. Samtidigt ser vi också tecken på att konsumenterna vänder tillbaka till premiumalternativ och bland annat har försäljningen av Västerbottensost® vänt den senaste tiden. Avseende världsmarknaden kan vi kon-

statera att vi förväntar oss ett ökat utbud av mjölk under senare delen av året. Världsmarknadspriserna på mejeriprodukter är stabil för närvarande, men det finns indikationer på en viss uppgång. Läget är dock svårbedömt.

Ett av de viktigaste projekten just nu är utredningen om eventuell investering i våra restflöden. Projektet omfattar en helt ny hantering, inklusive en möjlighet att förädla vassle och skummjölk genom filtrering och torkning. En investering skulle innebära kraftiga hållbarhetsvinster genom återanvändning av vatten och en stor energibesparing. Investeringen skulle dessutom stärka Norrmejeriers resultat väsentligt, samtidigt som det innebär en betydligt bredare palett att hantera mjölkbalansen på och därmed en riskreducering. Med en eventuell investering kommer vi också kunna ta del av affärsmöjligheterna på världsmarknaden. Beslut om investeringen beräknas fattas under Q2, 2024.

Tillämpad forskning och utveckling

Norrmejeriers innovationsarbete går ut på att skapa konkurrenskraftiga produkter inom mejeri- och ostkategorin. Norrmejerier bedriver forskningsprojekt kring hårdost i samarbete med olika universitet och högskolor i syfte att förstå dynamiken mellan olika mikrober i ost och deras funktion i ostmognad, samt hitta olika tillämpningar för en effektivare ostproduktion. Projektet studerar bland annat foder, gårdarnas bakterieflora, mjölkens egenskaper och förmåga till ystning samt mjölksyrabakteriernas påverkan på ostmognad. Internt bedrivs tillämpad forskning för optimering av ostkvalitet. Som en del av Marknadsavdelningen bedriver vi ett innovationsarbete för att skapa konkurrenskraftiga produkter inom mejeri- och ostkategorin

Miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Norrmejeriers anläggningar är beroende av medgivande från provnings- och tillsynsmyndighet för att bedriva sin verksamhet. Mejerierna har också plikt kring tillstånd och anmälan kring verksamheterna och miljö, utsläpp och uttag av exempelvis vatten.

Speciellt tillstånd gäller för biogasanläggning vid Umeå mejeri

med biologisk behandling av eget avfall. Likaså gäller plikt kring tillstånd och anmälan för förbränning av gasformigt bränsle. Plikt för anmälan gäller fordonstvätt vid mejerierna och tillståndsplikt gäller för distribution av kemikalier till mjölkleverantörer från leverantörsbutiken vid Umeå mejeri.

Miljöpåverkan från verksamheten

De aktiviteter som innebär miljö- och klimatpåverkan är användning av energi, vatten och rengöringsmedel vid diskning. Norrmejerier driver ett ständigt och aktivt arbete att uppnå minskad förbrukning av vatten, energi, kemikalier och andra tillsatsmedel. Samtliga mejerier använder förnybara energikällor med norrländskt ursprung vid normal produktion.

Norrmejerier följer begränsningar i form av lagar, regler och villkor för utsläpp av föroreningar förenat med verksamheten. Processavloppsvatten från exempelvis vassle, gränsmjölk, returer och disk avleds till kommunens avloppsreningsverk efter ett reningssteg av näringsämnen som sker i samma anläggning där biogasproduktionen sker. Biogasen förbränns i gaspanna för att tillverka ånga till mejeriprocessen.

Viss eldnings av olja sker vid underhållsarbete som medför ett mindre utsläpp till luft. Vid transporter sker utsläpp till luft. Kemikalieanvändning sker främst av rengöringsmedel vid diskning och rengöring av utrustning samt oljor och smörjfett. Kemikalier förbrukas även vid rening av avloppsvatten. Externt industribuller kan ha påverkan i omgivningen från fläktar på ventilationsaggregat, fläktar i kyltorn och av trafik till och från mejerier.

Föreägganden

Under året har vi inte haft någon händelse där Norrmejerier delgivits misstanke om brott mot utsläppsvillkor. Norrmejerier jobbar ständigt med att undvika detta och ifall det sker görs korrigerande åtgärder för att hindra återkommande händelser.

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel.

Balanserat resultat, kr	127 092 888
Årets resultat, kr	25 191 466
	152 284 354
disponeras så att	
till ränta på insatskapital utbetalas, kr	7 971 364
till medlemmars insatskonton överförs	
genom insatsemision, kr	23 502 967
ny räkning överföres	120 810 023

Styrelsen anser att förslaget till resultatdisposition är försvarligt med hänsyn till 12 kap. 4 § i Lag (2018:672) om ekonomiska föreningar. Styrelsens uppfattning är att resultatdispositionen är försvarligt med hänsyn till de krav verksamhetens art, omfattning och risk ställer på storleken på det egna kapitalet, bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Den ekonomiska föreningens ställning den 31 december 2023 samt resultatet av dess verksamhet under räkenskapsåret 1 januari till 31 december framgår av efterföljande resultat och balansräkning.

Resultaträkning, tkr

	Not	2023-01-01 2023-12-31	2022-01-01 2022-12-31
Nettoomsättning	1	2 245 845	2 076 326
Kostnad sålda varor		-1 840 962	-1 728 155
Bruttoresultat		404 883	348 171
Försäljningskostnader		-301 852	-298 105
Administrationskostnader		-64 080	-61 622
Övriga rörelseintäkter		19 114	6 388
Övriga rörelsekostnader		-1 658	-709
Rörelseresultat	2,3,4,5	56 407	-5 877
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	787	78
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-41 979	-18 325
Resultat efter finansiella poster		15 215	-24 124
Bokslutsdispositioner	8	10 391	8 220
Resultat före skatt		25 606	-15 904
Årets skatt	9	-415	-402
ÅRETS RESULTAT		25 191	-16 306

Flerårsöversikt	2023	2022	2021	2020	2019	*Antal anställda redovisas i totalt arbetade timmar delat i årsarbetstid vilket är en varierande faktor beroende av hur röda dagar sammanfaller med vardagar. Variationen får större påverkan för företag med kontinuerlig verksamhet oberoende av röda dagar.
Nettoomsättning (tkr)	2 245 845	2 076 326	1 959 107	2 022 835	2 075 289	
Resultat efter finansiella poster (tkr)	15 215	-24 124	-53 142	62 724	-260	
Balansomslutning (tkr)	1 251 630	1 311 768	1 225 980	1 253 321	1 302 858	
Soliditet (%)	34,5%	32,2%	36,9%	40,7%	35,4%	
Antal anställda	413	440	473	537	572	
Löner och andra ersättningar	203 604	200 723	226 400	234 406	239 435	

Balansräkning, tkr

TILLGÅNGAR	Not	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	10	234 596	252 125
Maskiner och andra tekniska anläggningar	11	176 344	219 367
Inventarier, verktyg och installationer	12	6 149	4 828
Pågående nyanläggningar	13	20 361	14 997
Summa materiella anläggningstillgångar		437 450	491 317
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	14,15	743	743
Andra långfristiga värdepappersinnehav	16	11 276	11 276
Summa finansiella anläggningstillgångar		12 019	12 019
Summa anläggningstillgångar		449 469	503 336
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Råvaror och förnödenheter		46 279	56 728
Varor under tillverkning		536 051	509 406
Färdiga varor och handelsvaror		37 927	66 156
Summa varulager m.m		620 257	632 290
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		143 949	143 146
Aktuell skattefordran		6 334	7 802
Övriga fordringar		7 847	10 159
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	22 755	13 882
Summa kortfristiga fordringar		180 885	174 989
Kassa och bank	18	1 019	1 153
Summa omsättningstillgångar		802 161	808 432
SUMMA TILLGÅNGAR		1 251 630	1 311 768

Balansräkning, tkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	2023-12-31	2022-12-31
Bundet eget kapital			
Inbetalt insatskapital		104 488	106 490
Insatsemission		54 939	60 173
Reservfond		56 028	56 028
Summa bundet eget kapital		215 455	222 691
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		127 093	143 399
Årets resultat		25 191	-16 306
Summa fritt eget kapital		152 284	127 093
Summa eget kapital	19	367 739	349 784
Obeskattade reserver	20	80 456	90 848
Avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld	21	5 367	4 952
Övriga avsättningar	22	0	12 410
Summa avsättningar		5 367	17 362
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	23	160 978	232 997
Skulder till kreditinstitut	24	169 875	221 499
Övriga skulder	24	113 927	9 500
Summa långfristiga skulder		444 780	463 996
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		51 610	51 625
Skulder till koncernföretag		769	862
Leverantörsskulder		119 717	135 866
Leverantörsskulder medlemmar		74 218	99 978
Sparkonto medlemmar		907	993
Övriga skulder		32 790	29 766
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	73 277	70 688
Summa kortfristiga skulder		353 288	389 778
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 251 630	1 311 768

Kassaflödesanalys, tkr

	2023-12-31	2022-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster 1)	15 215	-24 124
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar och nedskrivningar	72 369	87 129
Övriga avsättningar	-12 410	-2 680
	75 174	60 325
Betald inkomstskatt	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	75 174	60 325
Förändringar i rörelsekapital		
Förändring av varulager	12 033	-119 263
Förändring av rörelsefordringar	- 8 290	-18 588
Förändring av rörelseskulder	-48 062	71 015
Kassaflöde från den löpande verksamheten	30 855	-6 511
Investeringsverksamheten		
Förvärv av andelar i koncernföretag	0	-631
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-27 850	-36 370
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10 274	0
Erhållna förskott	0	9 500
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-17 576	-27 501
Finansieringsverksamheten		
Förändring av insatskapital	-7 236	-8 044
Amortering lån	-51 639	-28 732
Förändring checkräkningskredit	-72 019	68 852
Erhållna skatteanstånd	117 481	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-13 413	32 076
Årets kassaflöde	-134	-1 936
Likvida medel vid årets början	1 153	3 089
Likvida medel vid årets slut	1 019	1 153
1) varav erhållen ränta	787	78
varav erlagd ränta	41 979	18 325

Rapport över förändring i eget kapital, tkr

	Insatskapital	Insats- emission	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Utgående balans 2022-12-31	106 490	60 173	56 027	143 399	-16 306	349 783
Omföring resultat föregående år				-16 306	16 306	0
Inbetalt insatskapital	6 272					6 272
Avgår genom utträde	-8 274	-5 234				-13 508
Årets resultat					25 191	25 191
Utgående balans 2023-12-31	104 488	54 939	56 027	127 093	25 191	367 738

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper m m

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3):

Nyckeltalsdefinitioner

Justerat eget kapital: Eget kapital med tillägg för obeskattade reserver som reducerats med uppskjuten skatt.

Soliditet: Justerat eget kapital i procent av balansomslutning.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att få. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan har överförts från företaget till köparen.

Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Bidrag

Föreningen erhåller statliga bidrag i form av Intransportstöd från Jordbruksverket och transportstöd från Tillväxtverket. Dessa redovisas som intäkt när det föreligger en rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att föreningen uppfyller de villkor som är förknippad med bidraget. Bidrag periodiseras systematiskt i årets resultat på samma sätt och över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för. Se vidare not 1.

Skatt

Årets totala skatt för företaget utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är den skatt som beräknas på det skattemässiga resultatet för året. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade värden och skattemässiga värden på tillgångar, skulder och avsättningar.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet om inte annat anges.

Redovisning av leasingavtal

I företaget redovisas samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Se vidare not 3.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Trygghandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3).

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner där en pensionspremie betalas och redovisar dessa planer som avgiftsbestämda planer i enlighet med förenklingsregeln i BFNAR 2012:1.

Företaget har en förmånsbestämd pensionsförpliktelse som är knuten till en pensionsstiftelse. Företaget redovisar en reservering för den del stiftelsens förmögenhet, värderad till marknadsvärde, understiger förpliktelsen.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Materiella anläggningstillgångar har delats upp på betydande komponenter när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder.

Följande avskrivningstider tillämpas:

<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	
Goodwill	5 år
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	
Byggnader	20–50 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5–10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–10 år

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärdet avses varornas beräknade försäljningspris, minskat med försäljningskostnader.

Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Inkuransbedömningen görs utifrån individuella bedömningar för respektive kategori av produkter och baseras på ett flertal olika faktorer som avgör produkternas realiserbarhet och marknadsvärde.

Omräkning av poster i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Fordringar och skulder

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när bolaget har eller kan anses ha en förpliktelse som ett resultat av inträffade händelser och det är sannolikt att utbetalningar kommer att krävas för att fullgöra förpliktelsen. En förutsättning är vidare att det går att göra en tillförlitlig uppskattning av det belopp som ska utbetalas.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Kassaflödet redovisas uppdelat på den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

Noter

Not 1 Nettoomsättningens fördelning

Nettoomsättningen fördelar sig på verksamhetsgrenar enligt följande:

	2023	2022
Varuförsäljning livsmedel	2 227 968	2 060 945
Transportstöd	17 877	15 381
	2 245 845	2 076 326

Not 2 Arvode till revisorer

	2023	2022
Byrå EY		
Revisionsuppdraget	360	315
Övriga tjänster	39	7
	399	322
Förtroendevald		
Revisionsuppdraget	95	74
	95	74

Not 3 Operationella leasingavtal

	2023	2022
Kostnadsförda leasingavgifter	25 076	25 619
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal:		
Ska betalas inom 1 år	23 478	26 773
Ska betalas inom 2-5 år	51 067	67 622
Ska betalas senare än 5 år	1 120	2 972

Företaget har ingått leasingavtal vilka redovisas som operationella leasingavtal avseende företagsbilar, truckar, viss maskinell utrustning samt lokalhyror.

Not 4 Anställda och personalkostnader

Löner och andra ersättningar

2023		2022	
Löner o andra ersättningar	Sociala kostn (varav pensionskostnader)	Löner o andra ersättningar	Sociala kostn (varav pensionskostnader)
203 604	97 126 (31 177)	200 723	113 811 (49 035)

Löner och andra ersättningar för styrelseledamöter och vd.

2023		2022	
Styrelse och vd	Sociala kostn (varav pensionskostnader)	Styrelse och vd	Sociala kostn (varav pensionskostnader)
5 370	2 863 (1 175)	4 935	2 479 (928)

Företagets utestående pensionsförpliktelser till tidigare vd och vvd uppgår till 10 354 (9 850). Med verkställande direktören har avtal träffats om avgångsvederlag uppgående till 6 månadslöner vid uppsägning från företags sida. En avsättning för underskott i Norrmejeriers pensionsstiftelsen är gjord under året vilket ger ökade pensionskostnader med 9 194 (26 840).

Medeltalet anställda

2023		2022	
Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
413	74%	440	76%

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	2023-12-31	2022-12-31
Andel kvinnor i styrelsen	38%	38%
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	33%	33%
Uppgifterna avser förhållandet på balansdagen.		

Not 5 Av- och nedskrivningars fördelning per funktion

	2023	2022
Kostnad sålda varor	71 438	83 536
Försäljningskostnader	67	204
Administrationskostnader	864	3 389
	72 369	87 129

Not 6 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2023	2022
Övriga ränteintäkter	787	78
	787	78

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2023	2022
Övriga räntekostnader	-41 945	-17 720
Kursdifferenser	-30	-361
Övriga finansiella kostnader	-4	-244
	-41 979	-18 325

Not 8 Bokslutsdispositioner

	2023	2022
Skilnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	10 391	8 220
	10 391	8 220

Not 9 Årets skatt

	2023	2022
Aktuell skatt	0	0
Uppskjuten skatt	415	402
Summa redovisad skatt	415	402

Genomsnittlig effektiv skattesats 1,6% -2,5%

Avstämning av effektiv skattesats

Redovisat resultat före skatt	25 606	-15 904
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats (20,6 %):	5 275	-3 276
Skatteeffekt av:		
Övriga ej avdragsgilla kostnader	4 428	5 140
Avdragsgilla kostnader som inte ingår i redovisat resultat	-6 646	0
Bokföringsmässig avskrivning på byggnader	3 467	3 505
Skattemässiga avskrivningar på byggnader	-3 882	-3 907
Ej skattepliktiga intäkter	-1 270	-1 462
Utnyttjat underskottsavdrag	-1 372	0
Förändring uppskjuten skatt	415	402
Redovisad skatt	415	402
Effektiv skattesats	1,6%	-2,5%

Not 10 Byggnader och mark

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	575 357	569 950
Årets anskaffningar	266	5 407
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	575 623	575 357
Ingående avskrivningar	-323 232	-305 213
Årets avskrivningar	-17 795	-18 019
Utgående ackumulerade avskrivningar	-341 027	-323 232
Utgående balans	234 596	252 125

Noter, forts.

Not 11 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 460 642	1 433 060
Årets anskaffningar	8 059	17 135
Försäljningar/utrangeringar	-66 557	-3 161
Omklassificeringar pågående till färdigställt	10 167	13 608
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 412 311	1 460 642
Ingående avskrivningar	-1 241 275	-1 180 316
Försäljningar/utrangeringar	56 361	3 161
Årets avskrivningar	-51 053	-64 120
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 235 967	-1 241 275
Utgående balans	176 344	219 367

Not 12 Inventarier, verktyg och installationer

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	124 525	122 474
Årets anskaffningar	3 994	1 943
Försäljningar/utrangeringar	-2 428	0
Omklassificeringar pågående till färdigställt	0	108
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	126 091	124 525
Ingående avskrivningar	-119 697	-114 708
Försäljningar/utrangeringar	2 359	0
Årets avskrivningar	-2 604	-4 989
Utgående ackumulerade avskrivningar	-119 942	-119 967
Utgående balans	6 149	4 828

Not 13 Pågående nyanläggning

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	14 997	16 829
Årets anskaffningar	15 531	11 884
Omklassificeringar pågående till färdigställt	-10 167	-13 716
Utgående balans	20 361	14 997

Not 14 Andelar i koncernföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	743	112
Årets anskaffningar	0	631
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	743	743
Utgående balans	743	743

Not 15 Specifikation av andelar i koncernföretag

Namn	Aktiekapital	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
Lapland Food AB	100	100%	100%	1 000	112
Östra Ersboda förvaltning AB	100	100%	100%	1 000	606
Umeå Gökungen 2, Fastigets AB	25	100%	100%	25 000	25
					743

	Org.nr.	Säte
Lapland Food AB	556256-8849	Umeå
Östra Ersboda förvaltning AB	556268-8746	Umeå
Umeå Gökungen 2 Fastighets AB	559385-8748	Umeå

Inga köp eller försäljningar har förekommit med koncernbolag under året.

Not 16 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	15 256	15 256
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 256	15 256
Ingående nedskrivningar	-3 980	-3 980
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-3 980	-3 980
Utgående balans	11 276	11 276

Innehav avser delägarskap i kooperativa företag – LRF Mjolk och Lantbrukarnas Riksförbund samt KRAV

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna intäkter	6 217	4 359
Förutbetalda hyreskostnader	5	4
Förutbetalda försäkringspremier	2 118	1 778
Övriga förutbetalda kostnader	14 415	7 741
Utgående balans	22 755	13 882

Not 18 Kassa och bank

	2023-12-31	2022-12-31
Disponibla tillgodohavanden	1 019	1 153
Utgående balans	1 019	1 153

Not 19 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

Balanserat resultat, kr	127 092 888
Årets resultat, kr	25 191 466
disponeras så att	152 284 354
till ränta på insatskapital, kr	7 971 364
till medlemmars insatskonton överförs genom insatsemission, kr	23 502 967
i ny räkning överföres	120 810 023

Not 20 Obeskattade reserver

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	90 848	99 068
Årets avsättning/återföring	-10 391	-8 220
Utgående balans	80 456	90 848

Not 21 Uppskjuten skatteskuld

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	4 953	4 551
Tillkommande avsättningar	415	402
Utgående balans	5 367	4 952

Den uppskjutna skatten är hänförlig till temporära skillnader mellan bokföringsmässig och skattemässig avskrivning pga komponentavskrivning i enlighet med K3. Den uppskjutna skatten grundar sig på skattesats 20,6% av de temporära skillnaderna. Se även not 9 Årets skatt.

Not 22 Övriga avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	12 410	15 090
Tillkommande avsättningar	-12 410	-2 680
Utgående balans	0	12 410

Not 23 Checkräkningskredit

	2023-12-31	2022-12-31
Beviljad kredit	260 000	260 000
Utnyttjad kredit	160 978	232 997

Noter, forts.

Not 24 Långfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Förfaller mellan 2 och 5 år efter balansdagen		
Skulder till kreditinstitut	169 875	204 125
Skatteansånd	104 427	0
Utgående balans	274 302	204 125

Förfaller senare än 5 år efter balansdagen

Skulder till kreditinstitut	0	17 374
Utgående balans	0	17 374

Föreningen har ett lån till Svenska Handelsbanken om 187 375 tkr som förfaller till betalning under året men har klassats som långfristiga lån när avsikten är att lånen skall förnyas under året och att arbetet med förnyelse pågår. Av övriga långfristiga skulder avser 104 427 tkr erhållna skatteansånd för vilka vi har för avsikt att ansöka om avbetalningsplan och därför har dessa klassificerats som en långfristig skuld. För resterande övriga långfristiga skulder finns ingen avtalad amorteringstid.

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna löner	1 587	1 405
Upplupna semesterlöner	33 598	34 563
Upplupna sociala avgifter	16 357	16 313
Övriga upplupna kostnader	21 735	18 407
Utgående balans	73 277	70 688

Not 26 Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
Säkerheter ställda för egna skulder till kreditinstitut:		
Företagsinteckningar	413 000	413 000
Fastighetsinteckningar	217 450	217 450
Summa säkerheter	630 450	630 450

Utöver ovan fastighetsinteckningar finns ytterligare uttagna pantbrev om 5 000 kkr (5 000 kkr) för fastigheter i eget förvar.

Not 27 Eventualförpliktelser

	2023-12-31	2022-12-31
Borgensförbindelser, föreningsborgen	50	50
Garantiåtagande FRP/PRI	2 567	2 298
Garanti Tetra Pak	104	122
Summa eventualförpliktelser	2 721	2 470

Föreningens förpliktelser är till den del de beräknas av PRI 128 349 kkr (114 904 kkr) säkerställda genom inbetalning till Normmejeriers pensionsstiftelse.

Umeå den 27 februari 2024

Linnea Larsson

Johan Liljebäck

Jonas Vängbo

Janne Vaattovaara

John Baars

Lars Eriksson

Frida Lundberg

Stefan Stolt

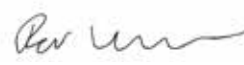
Linda Lejderud

Göran Olofsson

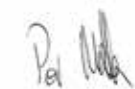
Gerhard Bley
Verkställande direktör

Per Wikström
Förtroendevald revisor

Joakim Åström
Auktoriserad revisor

Per Mattsson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Norrmejerier Ekonomisk förening.
Org.nr 794700-2296

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Norrmejerier Ekonomisk förening för år 2023. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 41-53 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen.

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-41 samt sidorna 56-67. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncern-

redovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift.

Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Auktoriserade revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti

för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de eko-nomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det

finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen.

Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Norrmejerier Ekonomisk förening för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är

oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda

ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Umeå den 27 februari 2024

Ernst & Young AB

Per Wikström
Förtroendevald revisor

Joakim Åström
Auktoriserad revisor

Per Mattsson
Förtroendevald revisor

Norrmejeriers företagsledning 2024

Bakre raden från vänster: Jörgen Öberg, Mathias Gärdh, Stina Printz och Tom Johansson
Främre raden från vänster: Daniel Edblom, Gerhard Bley, Victoria Johansson, Johan Westerlund och Gabriella Rahm.

Gerhard Bley
VD

Daniel Edblom
Finans & IT

Victoria Johansson
Kategori Mejeri

Jörgen Öberg
Kategori Ost

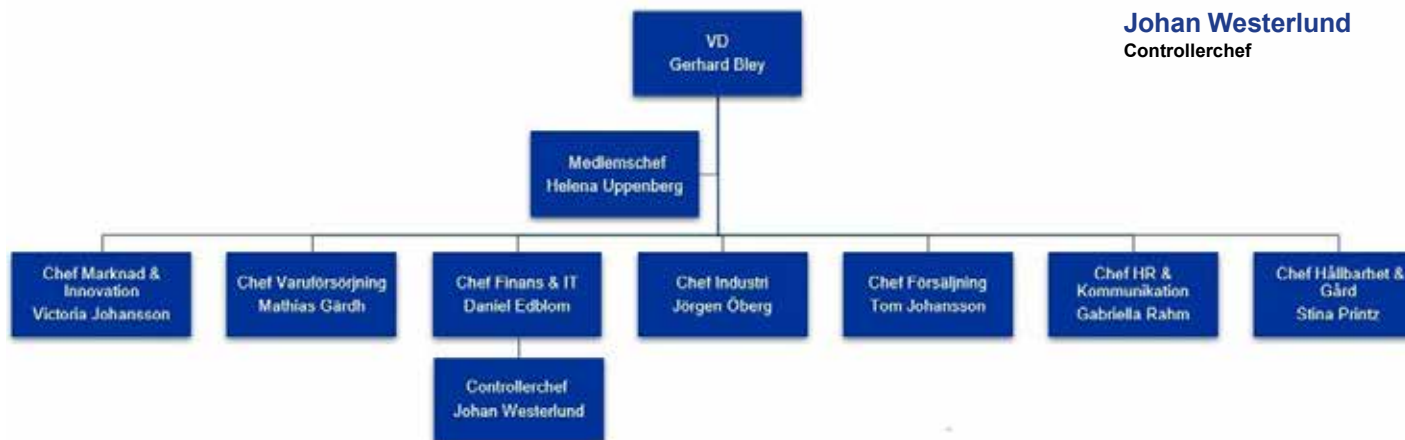
Gabriella Rahm
HR & Kommunikation

Tom Johansson
Försäljning DVH & RS

Stina Printz
Hållbarhet

Mathias Gärdh
Varuförsörjning

Johan Westerlund
Controllerchef

Norrmejeriers styrelse

Bakre raden från vänster: Johan Liljebäck, Frida Lundberg, Lars Eriksson, Göran Olofsson, Janne Vaattovaara och John Baars.
Nedre raden från vänster: Jonas Vängbo, Linnea Larsson, Stefan Stolt och Lina Jonsson.
Saknas på bild: Linda Lejderud och Lennart Åström

Göran Olofsson

Ordförande

Långviken 130, 915 94 Änåset
mobil: 070 373 02 42
e-post: goran.olofsson@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2025

Gård/produktion
350 kor, brukar 600 ha åkermark

Linda Lejderud

Ledamot

Vibacksvägen 1, 865 33 Alnö
mobil: 073 331 56 78
e-post: linda.lejderud@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2024

Lars Eriksson

Vice Ordförande

Hundsjö 7, 961 91 Boden
Mobil: 070 345 83 52
e-post: lars.eriksson@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2025

Gård/produktion
70 kor, brukar 140 ha åker varav 30 ha
helsädesodling, 670 ha produktiv skogsmark

Linnea Larsson

Ledamot

Ängesbyvägen 516, 975 98 Luleå
mobil: 070 299 86 80
e-post: linnea.larsson@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2024

Gård/produktion
90 kor. Brukar 140 ha åker

Stefan Stolt

Ledamot

Hålafors 239, 881 99 Näsåker
mobil: 070 673 74 62
e-post: stefan.stolt@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2024

Uppdrag
Ledamot i Hushållningssällskapets för-
bund. Ledamot i Hushållningssällskapet
Västernorrland FU och ledamot i Solatum
Hus & Hem

Gård/produktion
Stolts Skogar med 4200 ha produktiv
skogsmark, 43 ha åker utarrenderat för
vallproduktion. Delägare Holms Lantbruk.
250 ha växtodling och planerar för återstart
med mjölk-/köttproduktion

John Baars

Ledamot

Eskilsbäck 4, 915 96 Flarken
Mobil: 070 605 07 53
e-post: john.baars@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2025

Gård/produktion:
200 mjölkkor med rekrytering
Brukar 270 ha, varav 180 ha vall, 50 ha
havre som grönfoder för sinkor och rest-
erande är bete/träda

Frida Lundberg

Ledamot

Normalm 9, 911 91 Vännäs
mobil: 070 212 44 87
e-post: frida.lundberg@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2025

Uppdrag
Vice ordförande LRF Vännäs

Gård/produktion
150 kor, brukar 450 ha vall och betesmark

Johan Liljebäck

Ledamot

Saravallsvägen 14, 956 93 Överkalix
mobil: 070 299 57 71
e-post: johan.liljeback@norrmejerier.se
Vald tom föreningsstämman 2024

Uppdrag
Vice ordförande SBO styrelse Överkalix för
Norra Skogsågarne

Gård/produktion
140 kor och rekrytering. Brukar 180 ha
åker. 500 ha skog

Jonas Vängbo

Arbetstagarrepresentant,

Slättervägen 12, 904 21 Umeå
mobil: 070 379 91 81
e-post: jonas.vangbo@norrmejerier.se

Janne Vaattovaara

Arbetstagarrepresentant

Raggavauden 120, 913 35 Holmsund
mobil: 070 575 55 65
e-post: janne.vaattovaara@norrmejerier.se

Lina Jonsson

**Arbetstagarrepresentant, suppleant
för Jonas Vängbo**

Kläppvägen 9, 904 21 Umeå
Mobil: 076 136 33 01
e-post: lina.jonsson@norrmejerier.se

Lennart Åström

**Arbetstagarrepresentant, suppleant
för Janna Vaattovaara**

Mariehemsvägen 29K, 906 52 Umeå
mobil: 070 605 25 31
e-post: lennart.astrom@norrmejerier.se

Helena Uppenberg

**Medlemschef och styrelsens sekre-
terare**

Mariehemsvägen 210, 906 50 Umeå
tel: 090 18 29 13, mobil: 070 519 07 06
e-post: helena.uppenberg@norrmejerier.se

Revisorer

Per Wikström

Intern revisor

Kåsböle 94, 930 10 Lövånger

Mobil: 070 630 59 32

e-post: per.kasbalegarden@telia.com

Gård/produktion

Driver Kåsbölegården AB som har 80 kor och 150 ungdjur. Brukar 230ha åker som vall och spannmål. Utöver foder till gårdens djur skördas även foder till hästar och renar. Ungdjuren hålls under barmarks perioden på 40ha strand och naturbetesmarker.

Per Mattsson

Intern revisor

Överredå 94, 922 92 Vindeln

mobil: 070 510 85 29

e-post: per.mattsson@tavelsjo.se

Uppdrag

Sekreterare i

Vindelbygdens LRF lokalavdelning.

Gård/produktion

35 mjölkkor plus rekrytering.

Brukar 72 ha åker samt 300 ha skog

Joakim Åström

Auktoriserad revisor

EY

Box 4017, 904 02 Umeå

tel: 090 70 27 00

Hållbarhetsstyrning

Grunden för Norrmejeriers långsiktiga hållbarhetsarbete är våra övergripande mål, vår hållbarhets- och verksamhetspolicy samt vår uppförandekod. Dessa fastställs av vår styrelse, styr vår verksamhet och ligger till grund för hur vi hanterar risker och fattar beslut. Alla chefer har ett ansvar för att göra vår hållbarhets- och verksamhetspolicy och uppförandekod till en självklar del av kulturen och verksamheten, och alla medarbetare är viktiga i tillämpningen av dessa.

En viktig del av hållbarhets- och verksamhetspolicyn och uppförandekoden är att vi ska agera trovärdigt och med utgångspunkt i kunders och konsumenters krav och förväntningar. Samtidigt ska vi säkerställa efterlevnad av lagar, etiska normer och andra krav som berör vår verksamhet. En annan viktig grund för det dagliga arbetet är vår vision om att göra gott för Norrland – ett levande Norrland som vi kan vara stolta över. Vår hållbarhetsstrategi omfattar både övergripande målsättningar samt konkreta hållbarhetsmål. För varje mål finns en handlingsplan med aktiviteter och ansvariga. Hållbarhet har blivit en alltmer integrerad del av affären och hållbarhetsarbetet drivs med utgångspunkt i de frågor som är mest väsentliga för verksamheten.

Styrningen sker från styrelsen via verkställande direktören och företagsledningen ut i den operativa verksamheten. Hållbarhetsfrågor följs upp och diskuteras mer eller mindre på varje ledningsgrupps- och styrelsemöte.

Förutom styrelse och företagsledning som styr det övergripande hållbarhetsarbetet har vi sedan 2019 en särskild styrgrupp för hållbarhet på gårdsnivå. Gruppen består av styrelsemedlemmar och tjänstemän med nyckelkompetenser vars uppgift är att utveckla hållbarhetsarbetet på gårdsnivå i linje med uppsatta mål. Gruppen rapporterar till styrelsen.

Under 2023 bildades den nya avdelningen Hållbarhet & Gård. Här ingår sju medarbetare med kompetens inom bland annat hållbarhet, miljö, ledningssystem, kvalitetsarbete på gård, revisioner och mjölkqualitetsrådgivning. Funktionerna är inte nya på Norrmejerier men har nu samlats under samma avdelning vilket kommer ge större kraft åt hållbarhetsarbetet.

Hållbarhetskommunikation, såväl internt som externt, är en viktig del av hållbarhetsarbetet och bidrar till företagets affärsutveckling. Ansvaret för det dagliga arbetet med att genomföra hållbarhetsstrategin, underliggande mål och handlingsplaner som bidrar till en hållbar utveckling vilar på respektive funktion. Som stöd finns tydliga ledningssystem inom livsmedelssäkerhet/kvalitet (FSSC 22000), miljö/energi (ISO 14001) och kvalitet/miljö/djuromsorg på gårdsnivå (Norrgården).

Föreningsstyrningsrapport

Norrmejerier ekonomisk förening är en svensk ekonomisk förening som verkar i Norrland. Föreningsorganisationen bygger på dess stadgar och den svenska lagen om ekonomiska föreningar, tillämpliga lagar och regler samt kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.

Demokratisk organisation för norrländsk mjölkproduktion

Norrmejerier är ett kooperativ som ägs av de norrländska mjölkbönderna gemensamt. Som medlemmar i Norrmejerier har de norrländska mjölkbönderna en garanterad avsättning för den mjölk som produceras på gården.

Syfte och medlemsnytta

Syftet med koden är att främja medlemsdialogen och de demokratiska beslutsprocesserna i kooperativa och ömsesidiga företag. Den ska leda till ökad transparens samt öppenhet i föreningens organisation och styre.

- Föreningsstämman beslutade att ansluta sig till koden vid en extra föreningsstämma den 18 november 2020.
- Det är tredje året som föreningsstyrningsrapporten skrivs och den avser år 2023.
- För att rapporten ska vara värdeskapande för föreningen kommer information som är specifik för Norrmejeriers ekonomiska förening under 2023 att redovisas.
- Föreningsstyrningsrapporten kommer granskas av förtroendevalda revisorer som även kommer att presentera den närmare vid föreningsstämman 2024.

Demokratiska processer

Medlemmarna i Norrmejerier ekonomiska förening äger och styr föreningen. Styrningen följer principen ”en medlem, en röst”.

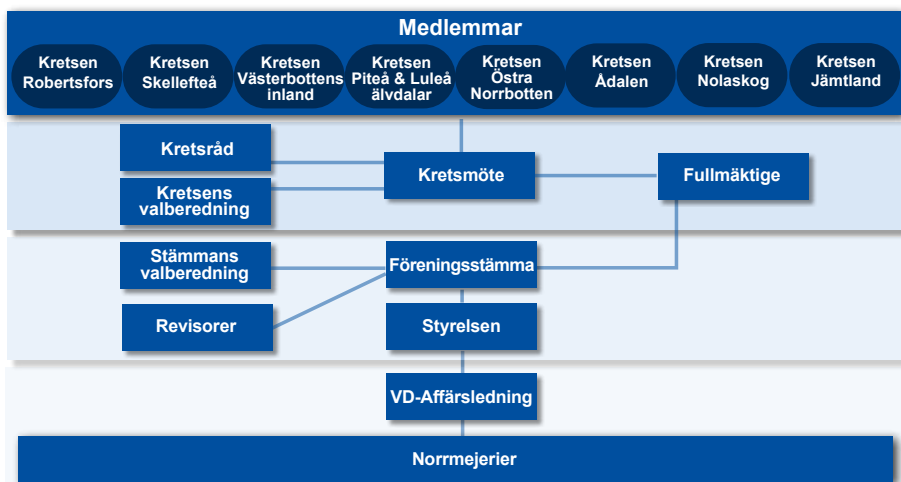
Föreningens medlemmar är idag geografiskt utspridda över ett stort område och indelade i nio kretsar, anpassade efter geografi.

Varje krets har en valberedning som väljs av medlemmarna i den kretsen. Valberedningens ansvar på kretsnivå innefattar förberedelser inför kretsårsmötet, vilket inkluderar:

- Val av kretsråd
- Val av ordförande för kretsrådet
- Val av ordförande, sekreterare och justerare för kretsårsmötet
- Nominering av kretsens ledamot till stämmans valberedning
- Val av fullmäktigeledamöter och deras suppleanter från kretsen

I mars varje år hålls ett ordinarie kretsmöte enligt stadgarna i varje krets. Vid dessa möten deltar föreningens vd, finanschef och representanter från Norrmejeriers styrelse. De presenterar årsredovisningen för det föregående räkenskapsåret, vilken distribueras till medlemmarna inför mötet. Mötet leds av kretsrådets ordförande. Medlemmar har möjlighet att ställa frågor och diskutera med vd, finanschef och styrelseledamöterna. Vid kretsmötena behandlas också medlemmarnas motioner. Under mötet beslutas även vilka motioner som ska vidarebefordras till föreningsstämman i maj.

En treårig beslutsprocess att förändra Norrmejeriers medlemsorganisation

2023

Förslag på ny organisationsstruktur uppdelade efter län

Under fullmäktigekonferensen i maj 2022 föreslog styrelsen en ny organisationsstruktur för medlemsorganisationen, motiverat av minskat medlemsantal under flera år. Anledningen till förslaget var bland annat att anpassa organisationen till medlemsantalet som minskat och att det är svårt att fylla alla förtroendeposter som ska tillsättas. Förslaget innebar en sammanslagning av de nio nuvarande kretsarna till fyra, geografiskt organiserade efter län, Norrbottens -, Västerbottens -, Västernorrlands- och Jämtlands län.

Fullmäktige hade förslaget som utgångspunkt och fick följande frågeställningar att diskutera:

1. Vad är en optimal medlemsorganisation?
2. Vad krävs för att det ska vara attraktivt att vara förtroendevald i Norrmejerier ek förening?
3. Utifrån presenterat förslag, vad ser ni för utvecklingsmöjligheter på krets nivå?

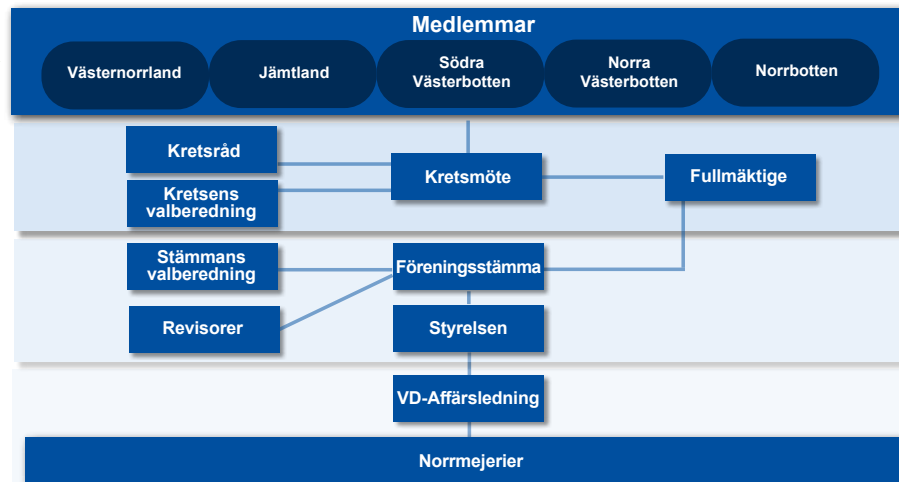
Fullmäktiges återkoppling av diskussionerna dokumenterades. Styrelsen valde att inte gå vidare med förslaget, då deras bedömning var att tiden inte var riktigt mogen för föreningen. Frågan återupptogs vid nästa års fullmäktige, maj 2023, då medlemsantalet sjunkit ytterligare och behovet av förändring var ännu mera aktuell. Fullmäkti-

ges input från fullmäktige året innan repeterades och distribuerades till kretsårsordförandena och blev således ett vägledande underlag i det fortsatta arbetet.

En demokratisk process påbörjades där kretsårsordförandena i respektive krets fick en nyckelroll att samordna kretsarnas input till styrelsens förslag om ny organisationsstruktur. Denna process pågick under hösten 2023 där kretsråden bearbetade styrelsens förslag i tvärgrupper som var organiserade enligt det nya förslaget (länsuppdelning). Kretsråden jobbade m a o ihop med den krets som förslaget avsågs att slås ihop med. De sammanslagna kretsarna kallades till möte i november, där kretsråden presenterade sina synpunkter på den föreslagna förändringen och medlemmarna i kretsarna fick komma med sina synpunkter. Kretsråden och kretsarnas input dokumenterades och sammanfattades i ett beslutsunderlag till styrelsen.

Vid styrelsemötet den 14 december 2023 fattades beslut om strukturförändringen, där det ursprungliga förslaget om fyra kretsar ändrades till fem. Denna ändring baserades på input från kretsarna, som bland annat ansåg att Västerbottens krets skulle bli för omfattande, både i medlemsantal och geografi (avstånd). Västerbottens kretsar delades således upp till kretsarna Norra och Södra Västerbotten.

Nästa steg innebär implementeringen av styrelsens beslut i respektive krets, med planerade stadgebundna kretsmöten i mars 2024. De stadgande förändringar som berörs av förslaget kommer att behandlas och

2025

beslutas vid föreningsstämman i april 2024. Detta gäller bland annat förändrat antal i fullmäktige och antal i stämans valberedning. Den nya strukturen förväntas vara helt implementerad och i full drift från och med stadgebundna kretsmötena i mars 2025. Hela processen tar tre år att genomföra.

- Med färre medlemmar är det nödvändigt att omstrukturera våra kretsar för att bibehålla engagemanget. Nu kommer vi att kombinera digitala och fysiska möten när avstånden ökar inom kretsarna. Men vi kommer att fortsätta med en del fysiska träffar för att främja de lite mer livliga diskussionerna som bara uppstår när man ses.

Göran Olofsson, styrelseordförande

Engagerade medlemmar

Under hösten har Norrmejerier drivit kampanjen "Det har aldrig varit viktigare att välja norrländskt," för att öka medvetenheten och främja valet av lokala mejeriprodukter.

Som en del av detta har man återupptagit konceptet "Bonde i butik" för att engagera medlemmarna.

Emelie Nilsson från Björ nabäckens lantbruk och mjölkbonden Märta Åslund deltog i Örnsköldsvik, där de informerade konsumenter om norrländsk mjölkproduktion och bjöd på Norrmejeriers nya yoghurtprodukter. Kampanjen har fått positiv respons från konsumenter, som blev överraskade och glada över att se unga kvinnliga bönder.

Kampanjen, som också inkluderade andra städer som Skel-

lefteå, Gällivare, Piteå, Haparanda, Nordmaling och Luleå, betonar vikten av att konsumenter förstår och väljer norrländska produkter.

Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande omfattar flera aktiviteter:

- Aktivt deltagande i kretsmöten och andra arrangemang anordnade av föreningen.
- Framläggande av motioner till behandling i kretsen och vidare till föreningsstämman.
- Direkt inskickning av motioner till föreningsstämman.
- Regelbundna skrivelser och frågor till styrelsen under årets gång.
- Deltagande i branschrelaterade möten, såsom kommunala träffar och evenemang arrangerade av LRF, Länsstyrelsen och liknande, samt engagemang i opinionsbildning.

- Agera som ambassadörer för Norrmejeriers varumärke, vilket är en strategisk del i vår marknadsföring. Exempelvis via de årliga populära betesläppen, inlägg i sociala medier, debattartiklar mm.

Utdelning på medlemmars insatskapital är en viktig del av den ekonomiska modellen. Vid det årliga bokslutet beslutas om eventuell vinstdelning. Denna kan ske antingen genom insatsmission, där vinsten överförs till medlemmens insatskonto, eller via efterlikvid, där vinst betalas ut direkt till medlemmarna till grund för handlingsplaner med åtgärder som ökar hållbarheten i verksamheten, åtgärder som även ska bidra till lönsamheten. Hållbarhet och lönsamhet är tätt sammankopplat och åtgärder som mer egenproducerat foder, investeringar i biogasanläggningar, minskat svinn och mindre vattenanvändning är både bra för miljön och för lönsamheten.

Så bidrar Norrmejeriers medlemmar till företagets tillväxt och stabilitet

Medlemmarna bidrar till värdeskapande genom två centrala roller: som affärspartners och som ägare. I sin affärsrelation till företaget deltar medlemmarna i dess verksamhet, vilket stärker företagets ekonomi. Som ägare, vilket ofta benämns som "Ägarorganisation" eller "Medlemsorganisation", bidrar de med kapital och strategiskt beslutsfattande. Styrelsen har en avgörande roll i att säkerställa att dessa relationer utformas för att främja medlemmarnas ekonomiska intressen, engagemang och lojalitet. Detta uppnås genom en noggrann balans av medlemmarnas behov och företagets långsiktiga mål.

Den kooperativa affärsmodellen för ägarstyrning bygger på följande modell:

1. Ägare - Medlemmarna som äger företaget.
2. Styrelse - Vald av ägarna för att styra företagets strategiska riktning. (I styrelsen ingår även två arbetstagarrepresentanter).
3. Ledning - Ansvarar för den dagliga driften och implementeringen av styrelsens riktlinjer.
4. Företag - Själva operativa enheten som leds av vd och ledning.

Utbildning för unga och nya medlemmar

I april i år anordnades en tvådagarsutbildning speciellt för Norrmejeriers unga och nya medlemmar. Denna utbildning var riktad till de som är 35 år eller yngre och som varit medlemmar i Norrmejeriers ekonomiska förening i högst fem år. Syftet var att ge en djupare förståelse för hur en ekonomisk förening som Norrmejerier fungerar, samt att erbjuda insikter i olika delar av verksamheten och möjligheten att diskutera gemensamma frågor och utmaningar.

Utbildningsprogrammet var omfattande och inkluderade produktkunskap och rundvandring på Umeå mejeri, transportinformation, mjölkprovshantering, mjölkanalys i laboratorium och tips på hur de kan agera som effektiva ambassadörer för varumärket. Norrmejeriers medlemschef och styrelseordförande berättade mer om Kooperationens principer och hur man främjar och upprätthåller medlemsengagemang. Vd för Norrmejerier delade med sig av information om företagets ekonomi och framtida strategier. En annan höjdpunkt var presentationen om Norrmejeriers varumärkesresa "Gör gott".

Responsen från deltagarna var överväldigande positiv, vilket gläder arrangören Helena Uppenberg, medlemschef. - Med tanke på hur mycket alla deltagare uppskattade utbildningen så planerar vi fler utbildningstillfällen för våra medlemmar även nästa år. Det har kommit önskemål från våra "äldre" medlemmar om att erbjuda även dem, motsvarande utbildning, vilket är glädjande, berättar Helena Uppenberg.

"Delaktighet och bra samtal"

Utbildning för Norrmejeriers unga och nya mjölkbönder var ett uppskattat arrangemang som genomfördes under året. Lisa och Erik Bergström, Älvsbyn, ser fram emot fortsatta träffar med kollegor och medarbetare på Norrmejerier.

– Hela utbildningen kändes väldigt välplanerad och givande, berättar syskonen Lisa och Erik från Algota gård i Piteå som deltog på utbildningen för unga och nya medlemmar. Det som vi fastnade mest för var nog att träffa så många andra unga bönder i liknande situation som vår samt att få ett ansikte på ordförande, vd och många andra medarbetare som tog sig tid att möta oss och kunna få bra samtal. Vi kände oss delaktiga i det arbete som görs på mejeriet och blev mötta av stor förståelse för de utmaningar vi själva har.

Varför valde ni att delta på utbildningen?

– Vi ville först och främst få bättre förståelse för hur mejeriet fungerar. Det är så många steg mellan att mjölk bilen hämtar mjölken och konsumenternas kylskåp som mejeriet sköter åt oss, som vi kände att vi behövde förstå bättre. Om vi ska kunna fortsätta göra bra och efterfrågade produkter till konsumenten gäller det att vi också förstår hur mejeriet kan förädla vår råvara.

Föreningsstämman; Norrmejeriers högsta beslutande instans

Föreningsstämman är föreningens högst beslutande organ, bestående av fullmäktigeledamöter som är valda av medlemmarna i de olika kretsarna. Denna sammankomst har flera kritiska funktioner, bland annat att:

- Godkänna resultaträkningen och balansräkningen.
- Fatta beslut om hur vinst eller förlust, enligt den godkända resultat- och balansräkningen, ska hanteras.
- Bevilja ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören (VD).
- Behandla andra ärenden som faller under föreningsstämmans befogenheter enligt lagen för ekonomiska föreningar och föreningens egna stadgar.

Föreningsstämman har även ansvar för att:

- Besluta om ändringar i föreningens stadgar.
- Välja medlemmar till styrelsen, föreningsstämmans valberedning, och förtroendevalda revisorer.
- Godkänna det auktoriserade revisionsbolaget som föreslås av styrelsen.

Stämman tar också ställning till de motioner som framförts och behandlats i kretsarna samt i styrelsen. Ledningen av stämman sker genom en ordförande och en vice ordförande, vilka är externa aktörer. Den senaste föreningsstämman hölls i maj 2023.

Valberedningens roll och arbete i föreningsstämman

Föreningsstämmans valberedning spelar en central roll i att nominera kandidater till förtroendevalda poster i styrelsen, samt revisorer. De ansvarar även för att föreslå arvoden till dessa förtroendevalda. Deras förslag presenteras årligen vid den ordinarie föreningsstämman, som traditionellt hålls i början av maj.

Valberedningens ansvar inkluderar också att förbereda en ordförande och vice ordförande för att leda föreningsstämman, samt att organisera presidiet för fullmäktige. Denna viktiga grupp består idag av nio ledamöter, representerande varje krets, varav en utses till samordnare av stämman. När den nya organisationsstrukturen är på plats kommer antalet ledamöter minska från 9 till 7.

Medlemsrådet: En länk i föreningens beslutsprocess

Medlemsrådet, ett utskott från styrelsen, spelar en central roll i föreningens verksamhet. Förutom att agera som bollplank åt medlemschefen och kvalitetskoordinatoren i frågor rörande medlemskap och mjölk kvalitet, ansvarar rådet för medlemsrelaterade frågor och har mandat att fatta egna beslut. Dessa beslut förankras i styrelsen som en regelbunden punkt på styrelsemötena, dels genom att inkludera medlemsrådets protokoll i styrelsematerialen, dels muntligen av dess ordförande vid styrelsemötena, antingen för förankring eller för beslut som kräver hela styrelsens engagemang.

Medlemsrådets ansvarsområden innefattar:

- Mjölkinvägning och föreningens mål
- Mjölkkvalitet
- Föreningens stadgar
- Årliga besök av Länsstyrelsen
- Föreningsledarträffar
- Utbildning av förtroendevalda/ medlemmar
- Information till medlemmar
- Funktion som bollplank för medlemschefen och kvalitetskoordinatoren

På dagordningen för medlemsrådets möten står regelbundet:

Aktuella medlemsfrågor

Kvalitetssäkringssystemet Norrgården, med mandat att utveckla och bereda under året (ändringar beslutas årligen av styrelsen)

- Ärenden till och från styrelsen
- Omvärldsbevakning och mötesforum
- Beslut om medlems in- och utträden samt överlåtelse
- Föreningsfrågor
- Kommunikation till medlemmar

Medlemsrådets möten fördelas jämnt under året, parallellt med styrelsens möten.

Styrelsens roll och funktion i Norrmejeriers ekonomisk förening

Styrelsen i Norrmejerier ekonomiska förening består av åtta ledamöter, två arbetstagarrepresentanter med deras suppleanter. För att stödja styrelsens arbete adjungeras även VD, CFO, medlemschef och administratör till styrelsemötena.

Styrelsens huvudsakliga uppgifter innefattar:

- Att leda föreningens verksamhet och utforma dess strategiska riktning på lång sikt
- Att tillsätta och avsätta VD
- Att fastställa anvisningar och riktlinjer för föreningens verksamhet

Styrelseledamöterna, som väljs för tvåårsperioder, speglar en mångfald bland ägarna avseende ålder, kön, geografisk spridning, etnicitet och tid som medlem i föreningen. Föreningens stadgar tillåter upp till två externa ledamöter i styrelsen.

Styrelsen är själv ansvarig för att planera och genomföra sina möten, vilka styrs av en årsplan kopplad till det ekonomiska året och styrelsens arbetsordning. Digitala möten har blivit en standard efter pandemin, främst för effektivitetens skull, men fyra möten årligen äger rum fysiskt.

I enlighet med företagets grundprinciper säkerställer styrelsen att verksamheten reflekterar medlemmarnas intressen och genererar långsiktig nytta för medlemmarna.

För att bibehålla en öppen dialog med medlemmar och intressenter arbetar styrelsen för transparens och efterlevnad av föreningens demokratiska processer. Ägarkommunikationen sker huvudsakligen vid kretsarnas stadgebundna möten och höstmöten. Inför dessa tillfällen samt vid varje tertialrapport tillhandahåller VD och CFO ekonomisk information, tillsammans med styrelsens ordförande och medlemschef. Kretsordförandena ges då möjlighet att förbereda sig för kretsmöten genom att ställa frågor och ge feedback.

Ersättning till ledande befattningshavare

Föreningsstämmans årliga ansvar inkluderar att besluta om ersättningsnivåer för förtroendevalda. Förberedelsen av detta underlag, som innefattar arvoden för förtroendevalda och nivåer på reseersättning, hanteras av föreningsstämmans valberedning. Informationen distribueras till fullmäktige i handlingarna inför föreningsstämman.

Styrelsemedlemmarna mottar ett fast kvartalsarvode, baserat på det årliga inkomstbasbeloppet, samt en löpande timersättning som är jämförbar med ersättningen för andra förtroendevalda. Föreningsstämman granskar valberedningens förslag och fattar beslut om arvodenas nivå.

Den totala ersättningen som utbetalas till styrelsen och VD redovisas öppet i årsredovisningen. Dessutom finns inom styrelsen ett ersättningsutskott vars huvuduppgifter är att fastställa VD:s lön och fungera som rådgivare till VD vid lönesättning av andra ledande befattningshavare

Revision, risk och intern kontroll

Norrmejerier ekonomiska förening använder sig av två förtroendevalda revisorer, som är medlemmar i föreningen, för att säkerställa en noggrann granskning av föreningens finansiella och administrativa förvaltning. Dessa revisorer arbetar i samarbete med auktoriserade revisorer för att granska årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt bedöma styrelsens och VD:s förvaltning.

En viktig del av revisorernas arbete är att noggrant granska företagets riskhantering och interna kontrollsystem. De rapporterar eventuella avvikelser och viktiga iakttagelser till både styrelsen och företagsledningen. Deras arbetsplan, som de utarbetar årligen, styr granskningen och säkerställer en effektiv revision.

För att utföra sitt arbete effektivt har revisorerna full tillgång till styrelsens dokumentation. De granskar alla material inför styrelsemöten, inklusive mötesprotokoll, och övervakar att fattade beslut verkställs korrekt. Denna kontrollprocess sker kontinuerligt under hela året

Umeå den 27 februari 2024

Göran Olofsson
Ordförande

Lars Eriksson
Vice Ordförande

Granskningsrapport

Till föreningsstämman i Norrmejeriers ekonomiska förening. Org. nr 794700-2296

Vi av Föreningsstämman utsedda förtroendevalda revisorer har översiktligt granskat föreningens tillämpning av principerna enligt Svensk Kod för styrning av kooperativa företag och styrelsens föreningsstyrningsrapport för år 2023.

Ansvarsfördelning och granskningens omfattning

Det är styrelsen som har ansvaret för att principerna i koden följs och att detta redovisas och förklaras i föreningsstyrningsrapporten. Vår översiktliga granskning har en väsentligt mindre omfattning jämfört med en revision enligt International Standards on Auditing eller god revisionssed i Sverige.

Granskningen inriktning

Vår granskning av de åtta principerna i Koden har skett utifrån ett medlemsperspektiv och enligt Svensk Kooperations vägledning för förtroendevalda revisorer. Särskild vikt har lagts vid hur föreningen har tillämpat Kodens principer om syfte och medlemsnytta, demokratiska processer samt medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande. Därtill har vi granskat styrelsens föreningsstyrningsrapport.

Vi anser att vår granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vår översiktliga granskning visar; att föreningen i allt väsentligt har följt de åtta principerna i Koden och att styrelsens föreningsstyrningsrapport har upprättats enligt Koden.

Umeå den 27 februari 2024

Per Wikström
Förtroendevald revisor

Per Mattsson
Förtroendevald revisor

Års- och hållbarhetsredovisning 2023 Norrmejerier ek förening

Produktion: Norrmejerier

Formgivning och original: Camilla Waara, Norrmejerier

Texter: Norrmejerier samt Rippler Communications

Fotografer: Camilla Waara, Erik Hillbom, Elin Berge, Henrik Olofsson, Jan Lindmark, Johan Nydahl, Nina Gustafsson, MAX, Ambea, Emakina, Johners bildbank,

Illustrationer: Pond design och Rubish.

Norrmejerier Ekonomisk förening

Huvudkontor Mariehemsvägen 210,

Box 1313, 901 23 Umeå

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 29 45

norrmejerier@norrmejerier.se

www.norrmejerier.se

Burträsk mejeri

Kamvägen 10, 937 31 Burträsk

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 47 07

Luleå mejeri

Producentvägen 14,

Box 941, 971 28 Luleå

Tel 090 18 28 00, fax 0920 24 24 24

Umeå mejeri

Mejerivägen 2, 906 22 Umeå

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 28 80

Änäset ostlager

Snickarvägen 1, 915 34 Änäset

Tel 090 18 28 00, fax 090 18 47 19

